MASARYKOVA UNIVERZITA

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

KATEDRA ANGLICKÉHO JAZYKA

A LITERATURY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Překlad a rozbor části románu Tonyho Parsonse

Man and Boy

Brno 2007

Vedoucí bakalářské práce: Vypracovala:

Mgr. Martin Němec **Lenka Šmídová**

Declaration:

I declare that I wrote my bachelor thesis without any outer help and that I used only the sources mentioned in the bibliography.

I give my consent to publicly display my work in the library of Masaryk University in order to enable other students to use it as the source for their further studies.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a použila jen prameny uvedené v seznamu literatury.

Souhlasím, aby práce byla uložena na Masarykově univerzitě v knihovně Pedagogické fakulty zpřístupněna ke studijním účelům.

Brno, 16 April 2007

……

Lenka Šmídová

Acknowledgements:

I would like to thank **Mgr. Martin Němec** for his professional help and kind guidance throughout the optional translation seminar.

Content

INTRODUCTION 4
Tony Parsons – the author of Man and Boy 5
Man and Boy 5
PRACTICAL PART – My translation 7
THEORETICAL PART 42
Comprehension of the text 43
Dealing with rhyme in English-Czech translation 49
Diminutive meaning 49
The adequate substitution 50
Collocations 52
Proper names 55
National specific features and translation 57
Unnecessary mistakes 59
CONCLUSION 61
RESUME 62
BIBLIOGRAPHY 63
Websites used in my thesis: 63
Literature used in my thesis: 63

Introduction

I have chosen to deal in my final bachelor thesis with a translation of a book because I have always wondered how little attention is given to the issue of translation when learning a language. It is one thing to understand a text or a speech but it is completely something else to translate it sufficiently into another language. There are many rules to follow and one very often realizes that there are very few learners worrying whether the sentence they translated sounds naturally in their native language or not. You hear it again and again when the learner translates the sentences using plenty of pronouns all the time not realizing it is very unusual to use them in Czech. I believe translation should be one of the skills mastered along with grammar, writing, speaking and listening. It does not have to be in such a depth as the others but I find the knowledge of some basic rules essential for every learner to get acquainted with.

The reason why I have decided to translate one of Tony Parsons' books is that I have read a number of them and therefore I am familiar with his style of writing and believe that I am able to comprehend the kind of message he wants to deliver to his readers. The story of Man and Boy is fulfilled with emotions. I hope I captured them for the Czech audience in their full meaning.

What I find extremely hard and will focus on in more depth in the theoretical part of the thesis is to determine the borderline between where one is still doing the translation and when one starts to write his/her own piece of work merely taking ideas from the original work. Of course, it is by no means my aim to create a new piece of work but on the other hand I believe that trying to leave all the words from the original would result in creating a text which would not be natural to read and so easy to comprehend for a Czech reader

Tony Parsons – the author of Man and Boy

Tony Parsons is a British journalist and author. He was born in 1955 and grew up on a council estate in Essex. He began his career as a music journalist on the *NME*, writing about punk music and "taking drugs with the *Sex Pistols*". Later, he wrote for *The Daily Telegraph*, before going on to write his current column for the *Daily Mirror*. Parsons briefly hosted a series on Channel 4 called *Big Mouth*.

He has written several books of cultural criticism, including *Dispatches from the Front Line of Popular Culture* and *Big Mouth Strikes Again*.

Parsons' novels include *Man and Boy*, *Man and Wife*, *The Family Way*, and *One for My Baby*. He is often credited as being a prominent exponent (along with Nick Hornby) of the so-called lad-lit genre, and as such has become something of a target for feminists. His most recent novel, *Stories We Could Tell*, reflects Parsons' Seventies' career as an NME journalist.

Parsons married fellow NME journalist Julie Burchill. They divorced acrimoniously. They collaborated on a book in 1979 – *The Boy Looked at Johnny*.

Tony Parsons currently lives in Hampstead [1].

Man and Boy

The plot of the book man and boy tells us the story of Harry Silver, a successful TV producer, who reaching thirty feels suddenly old, panics and has a one-night stand with a colleague from work. When his wife Gina finds out, she is too shattered to forgive him, accepts a job offer in Japan and is gone. Harry is left to deal with looking after his four-year-old son Pat on his own. He gets a huge amount of support from his own parents, though his father cannot forgive Harry that he destroyed a decent way for his grandson to be brought up. Moreover, Harry feels he must forever prove to his father that he is such a worthy man as him. The situation gets even more complicated when Harry losses his job after one disastrous show.

Throughout the book we can observe how the priorities in Harry's life change, how the relationship between Harry and his son is getting more and more stronger, and how Harry finally finds his was to his father before it is too late [2].

Man and Boy is followed by its sequel **Man and Wife**. Harry gets married for the second time, and believes that the problematic past is behind him. But soon it proves to be just a wish. His ex-wife wants to take his son abroad, his step-daughter is not so easy to deal with, his mother gets seriously ill, and he is afraid that his wife is having an affair. Furthermore, he himself finds another woman he is having a nice time with.

PRACTICAL PART

MY TRANSLATION
OF THE SELECTED PARTS OF THE BOOK
MAN AND BOY

The Most Beautiful Boy in the World

It's a boy, it's a boy!

It's a little boy.

I look at this baby – as bald and scrunched up as an old man – and something chemical happens inside me.

It – I mean he – looks like the most beautiful baby in the history of the world. Is it – he – really the most beautiful baby in the history of the world? Or is that just my biological programming kicking in? Does everyone feel this way? Even people with plain babies? Is our baby really so beautiful?

I honestly can't tell.

The baby is sleeping in the arms of the woman I love. I sit on the edge of the bed and stare at the pair of them, feeling like I belong in this room with this woman and this baby in a way that I have never belonged anywhere.

After all the excitement of the last twenty-four hours, I am suddenly overwhelmed, feeling something – gratitude, happiness, love – well up inside me and threaten to spill out.

I am afraid that I am going to disgrace myself – spoil everything, smudge the moment with tears. But then the baby wakes up and starts

Nejkrásnější chlapeček na světě

Je to kluk, je to kluk!

Je to malý chlapeček.

Dívám se na něj, na hlavě nemá jediný vlásek a kůži má celou svraštělou, jako kdyby spíše patřila nějakému starci, a v tu chvili se něco uvnitř mě pohne.

To mrňavá věcička, tedy asi bych měl říci náš malý chlapeček, je stoprocentně nejkrásnějším miminkem v dějinách lidstva. Nebo si jen namlouvám, že to stvořeníčko – naše malé děťátko - je nejkrásnějším miminkem na světě? Není to pouze můj biologický pud, který se teď hlásí o slovo? Mají stejné pocity i jiní? I lidé s obyčejnými miminky? Nebo je náš maličký skutečně tak úžasný?

Popravdě, neznám odpověď.

Můj chlapeček teď spinká v náruči ženy, kterou miluji. Sedím na okraji postele a oba je pozoruji. Cítím, že jsem nedílnou součástí tohoto pokoje, této ženy a tohoto miminka. V životě jsem nikam nepatřil tak moc jako právě sem.

Znenadání na mě dolehne stres posledních čtyřiadvaceti hodin a přemůže mě neskonalé dojetí. Uvnitř nahromaděné pocity vděčnosti, štěstí a lásky hrozí, že se vyderou napovrch.

Děsím se toho, že se ztrapním pláčem a znesvětím tak tento okamžik. Naštěstí se probudí náš maličký a začne se dožadovat jídla a my dva – já a žena, kterou miluji – se

squawking for food and we – me and the woman I love – laugh out loud, laugh with shock and wonder.

It's a small miracle. And although we can't escape the reality of everyday life – when do I have to get back to work? – the day is glazed with real magic. We don't really talk about the magic. But we can feel it all around.

Later my parents are there. When she is done with the hugs and kisses, my mother counts the baby's fingers and toes, checking for webbed feet. But he is fine, the baby is fine.

'He's a little smasher,' my mum says. 'A little smasher!'

My father looks at the baby and something inside him seems to melt.

There are many good things about my father, but he is not a soft man, he is not a sentimental man. He doesn't gurgle and coo over babies in the street. My father is a good man, but the things he has gone through in his life mean that he is also a hard man. Today some ice deep inside him begins to crack and I can tell he feels it too.

This is the most beautiful baby in the world.

I give my father a bottle I bought months ago. It is bourbon. My father only drinks beer and whisky, but he takes the

začneme hlasitě smát se směsicí očekávání a obav.

Je to malý zázrak. I když nemůžeme uniknout realitě každodenního života, kde se brzy musím vrátit zpět do práce, náš den je prozářen zvláštním kouzlem. Nemluvíme o něm, ale cítíme jej všude kolem nás.

Později přicházejí moji rodiče. Poté, co nás moje matka obejme a políbí, začne malému přepočítávat prstíky na ručkách a na nohách ve snaze objevit nějakou abnormalitu jako jsou třeba plovací blány mezi prstama. Ale naše děťátko je v pořádku.

„Je to malý krasavec," prohlásí moje máma. „Malý krasavec!"

Jak si můj otec prohlíží našeho synka, něco uvnitř něho začíná jihnout.

Můj táta má mnoho dobrých vlastností, ale rozhodně nepatří mezi citlivé muže, kteří chodí se svým srdcem na dlani. Nikdy se nerozplývá nad dětmi, které potká na ulici. Je to dobrý člověk, ale v životě zažil mnoho situací, které z něho udělaly tvrdého muže. Avšak dnes se v jeho ochranném štítu objevují trhlinky a ja vím, že tu krásu cítí též.

Máme nejkrásnější miminko na celém světě.

Podávám otci flašku, kterou jsem koupil už před mnoha měsíci. Je to bourbon. Můj otec pije pouze pivo a whisky, ale přesto si ji

bottle with a big grin on his face. The label on the bottle says 'Old Granddad'. That's him. That's my father.

And I know today that I have become more like him. Today I am a father too. All the supposed landmarks of manhood – losing my virginity, getting my driving licence, voting for the first time – were all just the outer suburbs of my youth. I went through all those things and came out of the other side fundamentally unchanged, still a boy.

But now I have helped to bring another human being into the world.

Today I became what my father has been forever.

Today I became a man.

I am twenty-five years old.

ONE

Some situations to avoid when preparing for your all-important, finally-I-am-fully-grown thirtieth birthday.

Having a one-night stand with a colleague from work.

The rash purchase of luxury items you can't afford.

Being left by your wife.

Losing your job.

Suddenly becoming a single parent.

ode mě s obrovským úsměvem na tváři vezme. Je na ni napsáno „Starý Otec" a to on teď je. Můj táta se právě stal dědečkem.

V hloubi nitra vím, že dnes jsem se mu v mnohém přiblížil. Dnes jsem se také stal otcem. Všechny ostatní zkoušky dospělosti – ztráta panictví, získání řidičáku, první volby – pořád ještě více patřily do etapy mého mládí. Všemi jsem prošel, ale nezanechaly na mě žádný zvláštní vliv, na jejich konci jsem byl stále jenom kluk.

Ale dnes je to jiné. Dnes jsem napomohl přivést do tohoto světa nového človíčka.

Dnes jsem se stal tím, čím můj otec vždycky byl.

Dnes jsem se konečně stal chlapem.

Je mi dvacet pět let.

KAPITOLA PRVNÍ

V životě jsou situace, kterých by se lidé měli vyvarovat, když připravují oslavu svých veledůležitých třicátých, oněch konečně jsem dospělák jak se patří narozenin.

Na tento seznam věcí patří:

Aférka s kolegyní z práce.

Neuvážený nákup luxusních věcí, co si nemůžete dovolit.

Dát manželce důvod, aby vás opustila.

Ztratit práci.

Začít vychovávat syna coby rozvedený otec.

If you are coming up to thirty, whatever you do, don't do any of that.

It will fuck up your whole day.

Thirty should be when you think – these are my golden years, these are my salad days, the best is yet to come – and all that old crap.

You are still young enough to stay up all night, but you are old enough to have a credit card. All the uncertainties and poverty of your teens and twenties are finally over – and good riddance to the lot of them – but the sap is still rising.

Thirty should be a good birthday. One of the best.

But how to celebrate reaching the big three-oh? With a collection of laughing single friends in some intimate bar or restaurant? Or surrounded by a loving wife and adoring small children in the bosom of the family home?

There has to be a good way of turning thirty. Perhaps they are all good ways.

All my images of this particular birthday seemed to be derived from some glossy American sitcom. When I thought of turning thirty, I thought of attractive thirty-nothing marrieds snogging like teens in heat while in the background a

Pokud se dožijete třicítky, klidně podnikněte všechno, co vám zrovna přijde na mysl, ale rozhodně se vyvarujte mých chyb.

Jinak vám pěkně podělají váš velký den.

Třicítka by měla být dobou, kdy si konečně pomyslíte - tak tohle jsou má nejlepší léta, pořád jsem dostatečně mlád a to nejlepší mě teprve čeká - a všechny ty podobný kecy.

Jste stále dost mladí na to, abyste vydrželi být vzhůru celou noc, ale konečně dost staří na to, abyste vlastnili kreditní kartu. Všechny nejistoty, které vás doprovázely vašim dospíváním jsou ty tam – a díky bohu za to - ale i nadále ve vás pobývá kus naivního dítěte.

Třicítka je dobrým obdobím. Vlastně jedním z nejlepších.

Jenže jak tohle veledůležité jubileum oslavit? Uspořádat oslavu v nějakém soukromém baru či restauraci, kam pozvete všechny svobodné přátele, co nemají jedinou starost v životě? Nebo naopak doma se svojí ženuškou v obležení líbezných dětiček?

Určitě existuje dobrý způsob, jak přivítat třicítku. Možná dokonce hned několik dobrých způsobů.

Moje představa oslavy třicátých narozenin se mísí s fikcí ze slavných amerických televizních seriálů. Vždy, když jsem si představoval oslavu třicetin, viděl jsem se obklopen přitažlivýma třicítkama, co se bláznivě líbají a objímají jako teenageři,

gurgling baby crawls across some polished parquet floor, or I saw a circle of good-looking, wisecracking friends drinking latte and showing off their impressive knitwear while wryly bemoaning the dating game. That was my problem. When I thought of turning thirty, I thought of somebody else's life.

That's what thirty should be – grown-up without being disappointed, settled without being complacent, worldly wise, but not so worldly wise that you feel like chucking yourself under a train. The time of your life.

By thirty you have finally realized that you are not going to live forever, of course. But surely that should only make the laughing, latte-drinking present taste even sweater? You shouldn't let your inevitable death put a damper on things. Don't let the long, slow slide to the grave get in the way of a good time.

Whether you are enjoying the last few years of unmarried freedom, or have recently moved on to a more adult, more committed way of life with someone you love, it's difficult to imagine a truly

přestože už jsou dávno pod čepcem, a kdesi na pozadí této vidiny se po nablýskaných parketách batolí jejich broukající dítě. Anebo jsem si představoval své pohledné kamarády jak se vesele baví nad šálkem latté a přitom předvádějí své upletené ruční výtvory a svá bezstarostná léta si dnes už jenom matně vybavují. A právě tohle je můj problém. Pokaždé, když jsem přemýšlel o třicítce, představoval jsem si život někoho jiného.

Když je vám třicet, měli byste již být vyrovnáni se statusem dospělého člověka bez pocitu hořkosti, pohodlně si žít v zaběhnutých kolejích bez pocitu marnivosti, být světem otřelý, ale ne příliš, abyste nakonec nedostali chuť skočit pod vlak. Zkrátka to má být nejlepší doba vašeho života.

Ve třiceti najednou pochopíte, že na světě nebudete věčně. Toto poznání pak zapříčiní, že všechny nadcházející radosti života a nekonečné pití latté budou chutnat ještě sladčeji. Nesmíte své neodvratitelné smrti dovolit, aby vám zkazila radost ze života. Nedovolte, aby vám představa té dlouhé pomalinku plynoucí štreky na druhý svět, zničila vaše skvělé zážitky, co vás na tomto světě ještě čekají.

Je úplně jedno, jestli si užíváte poslední léta svého staromládeneckého života, nebo jestli jste se už posunuli do další etapy vašeho dospěláckého života a spojili navždy svůj osud s tím, koho milujete. Ať

awful way of turning thirty.

But I managed to find one somehow.

The car smelled like somebody else's life. Like freedom.

It was parked right in the window of the showroom, a wedge-shaped sports car which, even with its top off, looked as sleek and compact as a muscle.

Naturally it was red – a flaming, testosterone-stuffed red.

When I was a little bit younger, such blatant macho corn would have made me sneer, or snigger or puke, or all of the above.

Now I found it didn't bother me at all. In fact, it seemed to be just what I was looking for at this stage of my life.

I'm not really the kind of man who knows what cars are called, but I had made it my business – furtively lingering over the ads in glossy magazines – to find out the handle of this particular hot little number. Yes, it's true. Our eyes had met before.

tak či onak, je nesmírně těžké si představit opravdu otřesný způsob, jak přivítat třicítku.

Ale já to zvládl. Vybral jsem si ten nejhorší možný scénář.

Vůně toho auta vypovídala o životě někoho jiného. Někoho bez závazků.

Zahlédl jsem jej zaparkované ve výloze předváděcí místnosti. Bylo to sportovní autíčko klínovitého tvaru a i se staženou střechou vypadalo pevně a hladce jako ten nejvycvičenější sval.

Nemusím se snad ani zmiňovat, že mělo červenou barvu – ohnivou, testosterony stimulující červenou.

Kdyby mi bylo o pár let míň, nejspíš bych se nad chlápkem, co řídí takovýto auťák, ušklíbl, či se mu vysmál nebo by se mi z něho zvedl žaludek. Anebo možná všechno dohromady.

Nyní zjišťuji, že je mi úplně fuk, kdo si co myslí. Právě naopak, teď mám pocit, že toto autíčko je zosobněním všeho, po čem v tomto okamžiku nejvíce toužím.

Ve skutečnosti ani nepatřím mezi muže, co vědí, jak se které auto nazývá, ale teď jsem si dal záležet, abych to zjistil. V tajnosti jsem prohlížel všechny reklamy v přepychových magazínech, jen abych zjistil, co je tohle maličké žihadlo zač. Ano, je to tak. Už dávno jsem o něm snil.

But its name didn't really matter. I just loved the way it looked. And that smell. What was it about that smell?

Amidst the perfume of leather, rubber and all those yards of freshly sprayed steel, you could smell a heartbreaking newness, a newness so shocking that it almost overwhelmed me. This newness intimated another world that was limitless and free, an open road leading to all the unruined days of the future. Somehow they had never heard of traffic cones or physical decay or my thirtieth birthday.

…

"You don't even like cars," my wife reminded me, edging our old VW estate through the thick early-evening traffic.

"Just looking."

"And you are too young for a mid-life crises," she said. "Thirty is much too young, Harry. The way it works, you wait for fifteen years and then run off with a secretary who's young enough to be your second wife. And I cut off the sleeves of all your suits. Not to mention your bollocks."

"I'm not thirty, Gina," I chuckled, although it wasn't really that funny. She was always exaggerating. "I'm twenty-

Popravdě, na jeho jméně zase až tak moc nezáleželo. Prostě jsem se nadchl tím, jak vypadalo. A taky jak vonělo. Ta vůně mi něco připomínala.

Mezi vůní kůže, gumy a barvy ze všech čerstvě nasprejovaných ploch, jsem cítil mnohem víc. Nekonečnou, do srdce se zarývající novotu. Novotu tak šokující, že jsem ji téměř podlehl. Ta vůně byla symbolem jiného světa. Světa, který byl svobodný a bez hranic, stejně jako před vámi se rozprostírající silnice vedoucí směrem k vaší neposkvrněné budoucnosti. Nějakým zázrakem tento druhý svět nikdy neslyšel o dopravních kuželech, fyzické sešlosti nebo o mých třicátých narozeninách.

…

„Vždyť ty ani nemáš rád auta," připomněla mi má manželka, zatímco se v brzkých večerních hodinách proplétala s naším Volkswagenem hustou dopravou.

„Pouze jsem se díval."

„A navíc jsi moc mladý na krizi středního věku," dodala. „Třicet let je strašně brzo, Harry. To funguje úplně jinak. Musíš počkat dalších patnáct let a teprve pak můžeš utéct se svojí sekretářkou, která bude dostatečně mladá na to, aby se stala tvojí druhou manželkou. A já pak odstřihnu všem tvým oblekům rukávy. A pak taky tvý koule."

„Ale mně ještě není třicet, Gino," zasmál jsem se, i když mi to k smíchu moc nepřipadlo. Gina vždycky přeháněla. „Je mi

nine."

"For one more month!" she laughed.

"It's your birthday soon," our boy said, laughing along with his mother, although he didn't have a clue why, and tapping me on the back of the head with his sodding light saber.

"Please, don't do that, Pat," I said.

…

I loved my wife and I loved our son. Together, the two of them made my world make sense. My life without them was unimaginable. I knew I was a lucky man. But I couldn't help it, I just couldn't help it – lately I found myself wondering when I had stopped being young.

"I just really hate the way that life starts to contract as you get older," I said. "The way your opinions narrow. I mean, when did owning a car like that become ridiculous for me? When exactly? Why is it such a joke? I would love to know. That's all."

…

"A red sports car," Gina said to herself. "And you don't even like driving."

"Listen, I was just looking, okay?' I said.

teprve dvacet devět."

„To se změní příští měsíc!" zasmála se.

„Už brzo budeš mít narozeniny," oznámil mi náš syn, a pak se přidal ke své matce, přestože neměl nejmenší tušení, co je tu vlastně k smíchu. Hned nato mě začal klepat svou zatracenou světelnou šavlí do hlavy.

„Pate, prosím tě, přestaň," přikázal jsem mu.

…

Svoji ženu děsně moc miluju a také miluju našeho syna. Ti dva dávají mému životu smysl. Bez nich si ho už ani nedokážu představit. Vím, že jsem šťastný muž. Ale i tak si nemůžu pomoci, zkrátka tomu nejde nijak zabránit – poslední dobou neustále přemýšlím nad tím, kdy jsem vlastně přestal být mlád.

„Prostě se nemůžu jen tak smířit s tím, jak se náš život stále více a více podrobuje nějakým pravidlům jenom proto, že jsme teď o trošku starší," snažil jsem se to vysvětlit. „To jak najednou začneš brát všechno tak děsně vážně. Tak kdy například se pro mě koupě takového auta stala absurdní? Proč je to všem k smíchu? Jen bych to rád věděl. Toť vše."

…

„Červené sportovní auto," řekla si Gina sama pro sebe. „A to nenávidíš řízení."

„No tak, pouze jsem se koukal okolo, dobře?" řekl jsem.

"Happy birthday to you," Pat sang, smacking me across the ear with his light saber. "Squashed tomatoes and glue. You-look-like-a-monkey-and-act-like-one-too."

"That's not nice," I told him, as the traffic ground to a halt and my ear began to throb.

Gina put the handbrake on and looked at me, as if trying to remember what she liked about me in the first place. She seemed a bit stumped.

I remembered what I liked about her. She had the longest legs I had ever seen on a woman. But I still didn't know if that was the best basis for the love of your life.

Or the worst.

„Všechno nejlepší k narozeninám," přál mi v té chvíli Pat a znovu mě praštil přes ucho světelnou šavlí a začal prozpěvovat. „Zmačkaná rajčata a měď. Ať vypadáš jako gorila, protože se tak chováš teď."

„To není zrovna pěkné," řekl jsem mu ve chvíli, kdy se doprava zastavila a moje ucho začalo bolestivě pulzovat.

Gina zatáhla ruční brzdu a podívala se na mě, jako kdyby se snažila vzpomenout, co na mně má vlastně tak ráda. Vypadala přitom trošku ztraceně.

Okamžitě se mi vybavilo to, co jsem na ní já vždy tak obdivoval. Má ty nejdelší nohy, co jsem kdy na ženské viděl. Pouze si nejsem úplně jist, zda je to nejlepší důvod k tomu, abyste s někým strávili zbytek svého života.

Možná je to spíš jeden z těch nejpitomějších důvodů.

THREE

Marty grew up eating dinner with the TV on. Television had been his babysitter, his best friend, his teacher. He could still recite entire programming schedules from his childhood. He could whistle the theme tune to Dallas. His Dalek impersonation was among the best I have ever heard. The Miss World contest had taught him everything he knew about the birds and bees, which admittedly wasn't very much.

Although I was nothing like him,

KAPITOLA TŘETÍ

Marty vyrostl s televizí jako jeho jediným společníkem při večeři. Televize pro něj představovala chůvu, nejlepšího kamaráda i učitele. Ještě teď vám vyjmenuje televizní programy ze svého dětství včetně jejich hracích časů. Zapíská vám úvodní melodii z Dallasu a na kolena vás dostane tou nejlepší imitací Daleka, plechového mutanta z vesmíru, co jste v životě kdy slyšeli. Přenos mezinárodní soutěže o titul královny krásy ho naučil všemu, co ví o sexu. Upřímně, není toho moc.

Marty mě má rád i navzdory tomu, že si

Marty took to me because I came from the same sort of home. That doesn't sound like much of a basis for friendship, but you would be surprised at how few people in television come from that kind of background. Most of the people we worked with came from homes with books.

When we first met at the little radio station we were both what was laughingly referred to as multi-skilled. Marty was mostly skilled in fetching sandwiches, sorting mail and making the tea. But even then his grinning, pop-eyed energy was such that everyone noticed him, even if nobody took him seriously.

I was in a more elevated position than Marty, writing items, producing shows and sometimes very nervously reading the news. As I said, I was always lousy at coming alive when the red light came on – only slightly better than Gina. The red light came on and, instead of coming alive, I went sort of dead. But it turned out to be what was Marty born to do.

When we suddenly lost the regular presenter of our late-night phone-in – the

nejsme v mnohém podobní. Důležité pro něj je pouze to, že pocházíme ze stejného zázemí. Sice to nezní jako nejlepší základ přátelství, jenže když pracujete mezi lidmi, kteří pocházejí z intelektuálně mnohem vyzrálejšího prostředí, začíná to najednou hrát obrovskou roli.

Seznámili jsme se na stanici jednoho rádia. Nejlepší práce, kterou jsme tenkrát mohli dostat, byla funkce poslíčka. Netrvalo to dlouho a každý nás posměšně nazýval holkama pro všechno. Martyho nejčastější náplní práce bylo roznášení sendvičů, třídění pošty a příprava čaje. Jenže to by nebyl Marty, aby si svým oslnivým úsměvem, věčně vykulenýma očima a nevyčerpatelnou energií nedokázal brzy každého podmanit. Přestože ho nadále nebrali za rovnocenného partnera, těšil se velké popularitě.

Já jsem na tom byl s prací tenkrát o trošku lépe. Psal jsem zprávy, podílel se na tvorbě zábavních pořadů a občas s velkým sebezapřením přečetl zprávy v přímém přenosu. Jak už jsem se zmínil, odjakživa mi dělalo velké problémy vystupovat naživo a to červené světýlko ve studiu se brzo stalo mojí největší noční můrou. Samou hrůzou jsem zkameněl pokaždé, když na mě zablikalo. Snad už jenom Gina v tom byla ještě horší než já. Ale pak se ukázalo, že právě tento druh práce byl jako stvořený pro Martyho.

Jeho chvíle nadešla v okamžiku, kdy nás opustil jeden z našich moderátorů, protože

nut shift, we called it – to a job in cable television, I persuaded the station to give Marty a shot. Partly because I thought he would be good at it. But mostly because I was terrified of having to do it myself.

Amazingly, he worked wonders with the most unpromising material imaginable. Five nights a week Marty took calls from hangers, floggers, conspiracy theorists, alien watchers and assorted loony tunes. And he turned it into good radio.

What made it good radio was that Marty sounded like there was nowhere else he would rather be than chatting to the mouth-foaming denizens of nut nation.

We slowly started to build what they call a cult following. After that, we very quickly began to get offers to put the show on television. People bought us lunch, made flattering noises and made big promises. And very soon we abandoned our successful radio show, a rare case of rats deserting a floating ship.

But it was very different on television. We couldn't just let our guests

mu byla nabídnuta lukrativnější nabídka v televizi. Přesvědčil jsem šéfy, aby Martymu nabídli jeho noční vysílací čas – jen tak mezi námi, horší vysílací doba snad už ani neexistovala. Částečně jsem to udělal proto, že jsem byl přesvědčen, že odvede úžasnou práci, ale také kvůli tomu, že jsem se děsil, že by to vysílání jinak padlo na mou hlavu.

Nakonec Marty překonal i má očekávání. Pět nocí v týdnu Marty v přímém vysílaní odpovídal na telefonáty lidem, co se ani nepředstavili a už zase zavěsili, těm, co už byly jednou nohou v kriminále, paranoidním třasořitkům, co za vším viděli útok na svoji osobu, také těm, co na každém kroku viděli zelené mužíčky a spoustě dalších bláznů. Nezáleželo na tom, s kým pracoval, každého příběh dokázal proměnit v úplnou senzaci.

Docílil toho tím, že každého dokázal přesvědčit o tom, že nic na světě pro něj v tu chvíli nebylo důležitější, než naslouchat rozčileným občanům našeho praštěného národa.

Pomalinku se z nás stávaly hvězdy, až jsme nakonec začali dostávat nabídky na vlastní pořad v televizi. Lidé nás zvali na oběd, neustále nám pochlebovali a slibovali hory doly. Zbytečně jsme se nezdráhali, sbalili si svý saky paky a jako ti největší nevděčníci opustili bezpečí naší stanice.

Jenže se ukázalo, že v televizi je všechno jinak. Už jsem si nemohli dovolit popadnou

practically wander in off the streets as they had done on radio. Amusing lunatics who had been impregnated by randy aliens were no longer quite enough.

After a year fronting his own show, Marty still looked like he was exactly where he wanted to be. But the strain was starting to tell, and every week he needed a little more time in make-up to cover the cracks. It wasn't just the seven-day stress of finding good guests that was putting those licks of grey in his bottle-blond hair. When we were on radio, Marty had nothing to lose. And now he did.

He was in the chair of the make-up room when I arrived at the studio, brainstorming about future guests to the group of young women who surrounded him, hanging on to his every wishful thought while the make-up girl attempted to make his skin look vaguely human for the cameras. He dubiously sipped the glass of water which had been placed in front of him.

'Is this Evian?'

'Did you want sparkling?' asked a sweet-faced young woman in combat trousers and army boots.

'I wanted Evian.'

She looked relieved. 'That's Evian.'

naše hosty přímo na ulici a vtáhnout je k nám do studia. Navíc blázni tvrdící, že spatřili UFO, najednou nebyli pro naše publikum dost dobří.

Dnes, rok poté, co začal vysílat svůj vlastní pořad, vypadá Marty navenek jakoby tohle bylo přesně to, o čem celý svůj život snil. Jenže nikdy nekončící stres se na něm začíná pomalinku podepisovat a týden po týdnu potřebuje stále více make-upu, aby zakryl své rostoucí obavy. Není to způsobeno jen tím, že sedm dní v týdnu musí neustále přemýšlet nad tím, kde splaší dalšího hosta. Co ho v noci nenechá spát a přidává šedin do jeho odbarvených vlasů, je vědomí, že narozdíl od rádia, kde vlastně o nic nešlo, je dnes v sázce celá jeho kariéra.

Když jsem dorazil do studia, Marty už seděl v křesle u maskérky a přemýšlel nahlas o svých budoucích hostech. Publikum mu dělala skupinka dívek, která se kolem něho dychtivě shromáždila a doslova hltala každé jeho slovo, zatímco se maskérka pokoušela proměnit jeho obličej v masku hodnou záběru kamer. S očividnými pochybami usrkával vodu, která mu byla nabídnuta.

„Jste si naprosto jistí, že je to Evian?"

„Přál jste si snad perlivou?" otázala se dívka se sladkým obličejíkem oblečená v maskáčích a vojenských botách.

„Přál jsem si Evian."

Po tom prohlášení si dívka očividně oddychla. „Je to Evian."

'I don't think so.'

'Well, it's Badoit.'

Marty looked at her.

'But there wasn't any Evian in the vending machine,' she said.

'Try the green room,' he suggested with a little sight.

There were murmurs of assent. The green room – the holding pen for the show's guests – was definitely the place to find Marty's Evian. Crestfallen but smiling bravely, the girl in combat trousers went off to find the right water.

'I'm thinking classic encounter with Hollywood legend,' Marty said. 'I'm thinking Michael Parkinson meets the star with his clipboard. I'm thinking Tinsel Town. I'm thinking Oscar nominee. I'm thinking … Jack Nicholson?'

'Jack's not in town,' our researcher said. She was a small nervous girl who wouldn't be doing this job for much longer. Her fingernails were already chewed to the knuckle.

'Leaonardo DiCaprio?'

'Leo's unavailable.'

'Clint Eastwood?'

'I've got a call in with his office. But – doubtful.'

'Robert Mitchum? James Stewart?'

'They are dead.'

„O tom silně pochybuji."

„Vlastně je to Aquara."

Martyho pohled se střetl s jejím.

„Jenže v tom automatu už Evian došla," bránila se.

„A zkusila jste pokoj pro hosty?" poradil jí s povzdechem.

Ostatní dali Martymu za pravdu. Pokoj pro hosty, taky občas označován za hlavní stan, ve kterém se naši hosti připravují na vysílání, je jedním z mála míst, kde je vody vždycky dost. Přestože dívka v maskáčích měla po tomto prohlášení pláč na krajíčku, statečně se na nás usmála a vydala se splnit svůj úkol.

„Mohli bysme například uspořádat něco jako Hledání ztraceného času s hollywoodskou hvězdou. Nebo detailně rozebrat jeden z nesmrtelných kreslených seriálů. Nebo sehnat herce, co je v nominaci na Oskara. A co takhle ... pozvat Jacka Nicholsona?"

„Jack se vypařil a nikdo neví kam." oponovala mu naše informátorka, dívka malého vzrůstu, která tuhle práci už asi dlouho nervově nevydrží. Už teď má nehty okousané až ke kořínkům.

„Co Leonardo DiCaprio?"

„Nemůže."

„Clint Eastwood?"

„Podařilo se mi spojit s jeho agentem, ale nejspíš z toho nic nebude."

„Robert Mitchum? James Stewart?"

„Ti už jsou dávno pod drnem."

Marty shot her a vicious look.

'Don't ever say that,' he said. 'They are merely unable to commit to the show at this moment in time.'

He looked at me in the mirror, his beady eyes blinking inside a cloud of orange foundation.

'Why can't we get any of these fucking screen greats, Harry?'

'Because none of the people you mentioned have any product out,' I told him every week. 'And when they do, we still have to fight for them with all the other talk shows.'

'Did you see the news tonight?' the make-up girl said dreamily, the way make-up girls do, completely oblivious to the nervous breakdowns that were happening all around her. 'It was really interesting. They showed you those protesters out at the airport. The ones chaining themselves to the trees? Protesting against the new terminal?'

'What about them?' Marty asked. 'Or are you just making conversation?'

'I really like their leader,' she said. 'You know – Cliff. The one with the dreadlocks? He's *gorgeous*.'

Every woman in the room muttered agreement. I had seen this Cliff character

Marty po ní hodil vražedný pohled.

„To už nikdy nevyslovujte," přikázal jí. „Současná situace jim pouze nedovoluje, aby se mohli zúčastnit našeho vysílání."

Naše pohledy se střetly v zrcadle. Jeho maličká očka zářila pod tunami makeupu.

„Harry, čím to je, že žádnej z těch televizních mazánků nechce k nám do televize?"

„Protože ani jeden z těch mazánků, co jsi právě vyjmenoval, nemá premiéru svýho filmu." zopakoval jsem mu to, co mu odpovídám každý týden. „A když ji konečně mají, pořád jsou tu milióny dalších stanic, který je chtějí urvat pro sebe."

„Viděli jste dnešní zprávy?" zeptala se nás maskérka zasněně. Všechny maskérky mají svůj vnitřní život, nevzrušují je hroutící se komentátoři ani všudypřítomný stres kolem nich. „Byla tam děsně zajímavá reportáž. Ukazovali v ní demonstraci na letišti. Určitě jste už slyšeli o těch protestantech, co se uvazují ke stromům, aby zabránili výstavbě nového terminálu?"

„Má to pointu?" zeptal se jí Marty. „Nebo se jenom snažíte začít s námi rozhovor?"

„Strašně si mi líbí jejich vůdce," pokračovala ve svém. „Však víte koho myslím. Jmenuje se Cliff a nosí dredy. Je strašně sladkej."

Všechny ženský v místnosti jí daly za pravdu. Taky jsem zahlédl Cliffa v televizi,

up his tree – skinny, well-spoken, dreadlocks – but I had had no idea he was considered a sexual entity.

'That's who you should have on the show,' the make-up girl said triumphantly, dabbing Marty's face with a powder puff. "He's much more interesting than some old superstar with a hair transplant and an action thriller on general release.'

'Cliff's not a bad idea,' I said. 'But I don't know how to reach him. Although he can't be as difficult as Clint Eastwood.'

'Well, I've got a mobile number for him,' someone said from the back of the make-up room. 'If that's any use.'

We all turned to look at her.

She was a slim redhead with that kind of fine Irish skin that is so pale it looks as though it has never seen the sun. She was in her early twenties – she looked as though she had been out of university for about forty-five minutes – but she still had a few freckles. She would always have a few freckles. I had never seen her before.

'Siobhan Kemp,' she said to no one in particular, blushing as she introduced herself. 'I'm the new associate producer. Well – shall I give Cliff a call?'

Marty looked at me. I could tell that he liked the idea of the tree man. And so

jak byl připoutám ke stromu. Takovej hubenej, výmluvnej týpek s dredama na hlavě. Ale ani ve snu by mě nenapadlo, že se z něj stává novodobý sexuální symbol.

„To je člověk, kterého byste měli pozvat," dodala s pocitem převahy a dál nanášela mraky pudru na Martyho tvář. „Určitě by byl mnohem zajímavější než nějaká přestárlá hvězda s falešnýma vlasama či další akční film, který každý může vidět v kině."

„Není to špatnej nápad," zauvažoval jsem nahlas. „Jenom nevím, jak se nám ho podaří sehnat. I když by to mělo být mnohem snazší než shánění Clintna Eastwooda."

„Náhodou mám jeho telefonní číslo," ozvalo se zezadu. „Pokud máte zájem."

Všichni jsme se otočili za tím hlasem.

Patřil hubené zrzce s tak světlou kůží, že bez pochyby musela pocházet z Irska. Vypadala jako by nikdy v životě nespatřila slunce. Nemohlo jí být víc než něco málo přes dvacet – vlastně vypadala jako by zrovna úspěšně absolvovala univerzitu. A na obličeji měla pár pih. Vsadím se, že je tam vždycky bude mít. Jsem si jistý, že jsem ji v životě neviděl.

„Jsem Siobhan Kempová," představila se nám všem a přitom se začervenala. „Pracuji tu jako nová asistentka producenta. Tak co myslíte, měla bych zavolat Cliffovi?"

Marty se na mě podíval. Viděl jsem, že je tím nápadem unesen. A já vlastně taky. Jako

did I. Because, like all television people, what we worshipped above all else was authenticity. Apart from genuine, high-octane celebrity, of course. We worshipped that most of all.

We were sick of junior celebs pushing their lousy product. We hungered after real people with real lives and real stories – stories not anecdotes. They offered us great television at rock-bottom prices. We offered them therapy, a chance to get it all off their chest, an opportunity to let it all just gush out over a million carpets.

Of course, if Jack Nicholson had suddenly called up begging to appear on the show then we would have immediately called a security guard to escort all the real people from the building. But somehow Jack never did. There were just not enough celebrities to go round these days.

So we revered real people, real people who felt passionate about something, real people with no career to protect. And someone up a tree with police dogs snapping at his unwashed bollocks sounded about as real as it gets.

'How do you know him?' I asked her.

všichni lidé v televizi jsme si nade všechno vážili opravdovosti. Samozřejmě hned po slavné celebritě. Ale po ní nás nejvíce zajímali právě příběhy ze skutečného života.

Už jsme měli plný zuby mladičkých hvězdiček, co se snažili prodat svoje propadáky. Toužili jsme po opravdových lidech, co vedou skutečné životy a prožívají opravdové příběhy a nesnaží se nám vnucovat jejich poopravené historky. Tito lidé nám poskytují skvělé příběhy za pusu a my jim zato nabízíme způsob, jak to všechno ze sebe dostat a podělit se o své zážitky s milióny dalších lidí.

Samozřejmě, kdyby se Jack Nicholson zničehonic objevil v našem studiu a na kolenou nás prosil, abychom ho zařadili do programu, bez rozmýšlení bychom okamžitě zavolali ostrahu, aby všechny tyto skutečné lidičky vynesla v zubech. Ale jak to tak bývá, Jack se nikdy neukázal a ani ostatní hvězdy se zrovna nepřetrhly, aby s námi mohli zapózovat před kamerou.

A tak jsme vzali za vděk obyčejnými lidmi, kteří se proslavili svými radikálními postoji, kteří se nás nebáli, protože neměli reputaci, jíž si museli chránit. A proto chlápek přivázaný ke stromu se smečkou policejních psů okolo sebe v reálném nebezpečí, že mu každou chvíli jeden z nich ukousne jeho týdny nemyté koule, zněl jako dar z nebes.

„Jak dobře ho znáte?" zeptal jsem se jí.

'I used to go out with him,' she said.

Marty and I exchanged a glance. We were impressed. So this Siobhan was a real person too.

'It didn't work out,' she said. 'It's difficult when one of you is up a tree for so much of the time. But we managed to stay close and I admire him – he really believes in what he's doing. The way he sees it, the life-support systems of the planet are nearing exhaustion, and all the politicians ever do is pay lip service to ecological issues. He thinks that when man enters the land, he should leave only footprints and take only memories.'

'Fucking brilliant,' Marty said. 'Who's his agent?'

FOUR

Gina's thirtieth birthday had not been completely painless.

Her father called her in the early evening to wish her a happy birthday – which meant she had spent all of the morning and all of the afternoon wondering if the worthless old git would call her at all.

Twenty-five years ago, just before Gina started school, Glenn – as her dad insisted everyone call him, especially his children – walked out the door, dreaming of making it as a rock musician. And

„Kdysi jsme spolu chodili," přiznala.

Vyměnili jsme si s Martym pohledy. Tím nás úplně dostala. No ne, tahle Siobhan byla taky skutečným člověkem, který by mohl vyprávět svůj životní příběh před kamerou.

„Neklapalo nám to," pokračovala. „Je to hodně komplikovaný, když jeden z partnerů je věčně přikovaný ke stromu. Ale zůstali jsme ve styku. Fakt ho obdivuji – věří v to, co dělá. Podle něj je příroda v současné chvíli na hranici úplného vyčerpání a jediné, na co se politikové zmůžou, je konstatování smutné skutečnosti, že je to tak, ale víc se o naši planetu nestarají. Zastává názor, že lidé by se na Zemi měli podepsat pouze svými otisky nohou a vzít si z ní pouze obrázek lidmi nedotčené přírody."

„To bude terno," předpověděl Marty. „Kdo ho zastupuje?"

KAPITOLA ČTVRTÁ

Ani Gininy třicáté narozeniny neproběhly zcela hladce.

Teprve navečer jí otec zavolal s přáním všeho nejlepšího, a z toho důvodu strávila celé ráno a celé odpoledne v obavách, zda si na ni ten starý pitomec vůbec vzpomene.

Před pětadvaceti lety, těsně předtím než Gina šla poprvé do školy, se Glenn – jak ho povinně všichni musíme nazývat, jeho děti nevyjímaje – sbalil a vyrazil do světa, aby se stal rockovou hvězdou. Přestože to nejdál

although he had been working behind the counter of a guitar shop in Denmark Street for a couple of centuries, and all the dreams of glory had receded along with his hippy hairline, he still thought he was some kind of free spirit who could forget birthdays or remember them as the mood took him.

Glenn had never made it as musician. There had been one band with a modest recording contract and one minor hit single. You might have glimpsed him playing bass on *Top of the Pops* just before Ted Heath left 10 Downing Street forever.

He was very good-looking when he was younger – Glenn, not Ted Heath - a bit of a Robert Plant figure, all blond Viking curls and bare midriff. But I always felt that Glenn's true career had been building families and then smashing them up.

Gina's little family had been just the first in a long line of wives and children that Glenn had abandoned. They were scattered all over the country, the women like Gina's mother, who had been considered such a great beauty back in the sixties and seventies that her smiling face was sometimes featured in glossy magazines, and the children like Gina, who had grown up in a single parent

dotáhl na prodavače kytar v jednom londýnském obchůdku na Denmark Street, a jeho sny o slávě - stejně tak jako jeho hipísácké vlasy - nenávratně odnesl čas, stále se považuje za člověka bez závazků, který může jen tak zapomenout či si vzpomenout na narozeniny svých blízkých, jak mu to zrovna přijde vhod.

Glenn se jako rocková hvězda nikdy neprosadil. Kdysi s kapelou nahrál pár desek a měli dokonce i jednu hitovku. Je docela možné, že jste ho zahlédli hrát v televizi na basavou kytaru, když se tenkrát, chvilku předtím než Ted Heath navždy opustil premiérskou rezidenci na Downing Street, s kapelou probojovali mezi nejhranějších deset hitů.

V mládí vypadal fakt k světu – mám teď samozřejmě na mysli Glenna, ne Teda Heathe – taková šikovná imitace Roberta Planta s jeho blonďatýma kudrlinkami a věčně obnaženou hrudí. Mně však vždy připadlo, že jeho pravým povoláním bylo dělání dětiček a zdrhání od nich.

Gina a její matka byly pouze první z nespočetných rodinek, které Glenn postupně založil a opustil. Můžete je nalézt po celé Anglii. Všechny Glennovy manželky byly krasavice. Ginina matka se v šedesátých a sedmdesátých letech řadila k sex-symbolům doby, jejichž úsměvy zdobily přední stránky časopisů. Jenže za Glennův nestandardní životní styl zaplatily jeho děti vysokou daň. Vyrůstaly

family back when it was still called a broken home.

Glenn breezed in and out of their lives, casually missing birthdays and Christmases and then turning up unexpectedly with some large, inappropriate gift. Even though he was now a middle-aged suburban commuter who worked in a shop, he still liked to think he was Jim bloody Morrison and that the rules which applied to other people didn't apply to him.

But I can't complain too much about old Glenn. In a way he played Cupid to me and Gina. Because what she liked about me most was my family.

It was small, ordinary family – I'm the only child – and we lived in pebble-dashed semi in the Home Counties which could have been in almost any suburb in England. We were surrounded by houses and people, but you had to walk for half a mile before you could buy a newspaper – surrounded by life, yet never escaping the feeling that life was happening somewhere else. That's the suburbs.

My mum watched the street from

v rozpadlých rodinách v době, kdy to bylo považováno za něco zvráceného.

Glenn se vytratil z jejich životů a zase se navrátil, jak se mu zlíbilo. Čas od času zapomněl na jejich narozeniny nebo že jsou Vánoce, a hned nato se objevil ve dveřích s obrovským, ale naprosto nevhodným dárkem. Navzdory tomu, že je pouze stárnoucím občanem, co jako všichni ostatní každodenně dojíždí do práce, trpí představou, že je stejně slavnej jako Jim Kortison, a proto se nemusí řídit pravidly obyčejných smrtelníků.

Každopádně já jsem ten poslední, kdo si na něj může stěžovat. Svým způsobem pro mě ztělesňuje bůžka Lásky, který mě a Ginu dal dohromady. Co na mně totiž Gina obdivuje ze všeho nejvíc, je právě mé rodinné zázemí.

Pocházím z malé a na první pohled nezajímavé rodiny. Jsem jedináčkem a co si pamatuji, vždycky jsme bydleli v dvojdomku s fasádou z křemene jihovýchodně od Londýna. O naší oblasti se tvrdí, že tam bydlí samé lepší rodiny, ale to byste mohli s čistým svědomím prohlásit o kterémkoli předměstí v Anglii. Byli jsme obklopeni spoustou dalších domků a jejich majitelů, ale i tak jsme museli ujít půl míle než jsme našli obchůdek s novinami. Přestože kolem nás žila spousta dalších lidí, občas jsme měli pocit, že žijeme na pustém ostrově. Tak to na předměstí už chodí.

Máma s oblibou pozorovala ulici zpoza

behind net curtains ('It's my street,' she would say, when challenged by my dad and me). My dad fell asleep in front of the television (There's never anything on,' he always moaned). And I kicked a ball about in the back garden, dreaming of extra time at Wembley and trying to avoid my dad's roses.

How many families are there like that in this country? Probably millions. Yet certainly a lot less than there were. Families like us, we're practically an endangered species. Gina acted as though my mum and my dad and I were the last of the nuclear families, protected wild life to be cherished and revered and wondered over.

To me, of course, my family was on the staid side. All that car-washing, all that peeking from behind net curtains, all the nights spent in front of the television, all the B&B holidays in Devon or Cornwall or a caravan in Frinton. I envied Gina's exotic background – her mum a former model, her dad a would-be rock star, the pictures in the glossy magazines, even though the pictures were fading now.

But Gina remembered the missed birthdays of her childhood, a father who was always preoccupied with his more recent more exciting attachments, the promised holidays that never

záclony („Tato ulice patří mě," snažila se vysvětlit své chování, když jsme si z ní s tátou utahovali). Táta zase věčně usínal před televizí („Nikdy tam nic pořádného nedávají," stěžoval si). A já v zahradě kopal s nadšením do balónu a představoval si, jak to jednou dotáhnu až do Chelsea a ze všech sil se přitom snažil vyhnout tátovým růžím.

Kolik takových rodin můžete v Anglii najít? Přes milióny? Jenže je jich stále méně a méně. Rodiny jako ta naše jsou v dnešní době ohrožené druhy. Gina se k nám vždy chovala, jako kdybychom byli poslední úplnou rodinou na světě, bezbranným tvorečkem z divočiny, jenž je chráněn zákonem a o něhož se ostatní musí starat, vážit si ho a obdivovat.

Co mě se týče, vždy jsem považoval naši rodinu za děsně staromódní. Monotónně se opakující umývání auta, sledování ulice zpoza záclony, zabité večery před televizí, dovolené strávené v nejlevnějších hotelech v Devonu či v Cornwallu anebo v karavanu ve Frintonu. Vlastně jsem Gině záviděl její exotické zázemí – maminku modelku a otce, co se měl stát rockovou hvězdou. A taky všechny ty obrázky v populárních časopisech. Vůbec mi nevadilo, že jejich sláva byla již dávno zapomenuta.

Jenže Gina to viděla jinak. Ona si spíš pamatovala všechny narozeniny, na které si její otec nevzpomněl. To, jak Glenn měl vždy na starosti zajímavější věci, než s ní jet na slíbenou dovolenou, a pořád před sebou

happened, and her mother going to bed alone, growing old alone, getting sick alone, crying alone and finally dying alone. Gina could never be cavalier about an ordinary family. It wasn't in her.

The first Christmas I took Gina home, I saw her choking up when my mum gave her a little present – just some smelly stuff in a basket from the Body Shop, some soap in the shape of polar bears covered in cling film – and I knew I had her. She looked at those polar bears and she was hooked.

You should never underestimate the power of nuclear family. These days coming from an unbroken home is like having independent means, or Paul Newman eyes, or a big cock. It's one of life's true blessings, given to just a lucky few. And difficult to resist.

But those unbroken homes can lull their children into a false sense of security. When I was growing up, I took it for granted that every marriage would be as stable and everlasting as my mum and dad's – including my own. My parents made it look easy. But it's not easy at all.

viděla svoji matku, jak chodí večer po večeru spát do prázdné postele, jak pomalinku osamoceně stárne, sama zoufale bojuje proti své nemoci, je ponechána napospas svým slzám, až nakonec umírá bez spřízněné duše. Proto Gina nikdy nedokázala bez povšimnutí projít okolo běžné rodiny. Není na to zkrátka stavěná.

Vzpomínám si, jak jsem vzal Ginu poprvé k našim na Vánoce. Málem se rozbrečela dojetím, když jí moje máma dala maličkou pozornost. Byl to obyčejný kosmetický balíček, co koupíte v Body Shopu. Obsahoval malá mýdélka ve tvaru medvídků zabalených do průhledné fólie. Stačil jediný pohled na ta malá stvořeníčka a Ginino srdce bylo navždy polapeno.

Nikdy byste neměli podceňovat sílu tradiční rodiny. Ten, kdo v dnešní době pochází z úplné rodiny, si s sebou nese do dalšího života výbavu, jejíž účinek je srovnatelný s okouzlujícíma očima Paula Newmana nebo abnormálně vyvinutým mužstvím. Patří to k nejvzácnějším požehnáním života, které je přáno jen hrstce vyvolených. A druzí tomu těžko odolávají.

Na druhou stranu to může jedinci poskytnou falešný pocit jistoty. Během mého dospívání mě ani jednou nenapadlo, že ne všechna manželství jsou taková jako to mých rodičů. Bral jsem za samozřejmé, že mé bude jednou stejné jako jejich, bezproblémové a navždy. Díky mým rodičům jsem měl pocit, že je toho snadné docílit. Jenže realita je jiná.

Gina would probably have washed her hands of Glenn years ago if her mother had lived. But she died of breast cancer just before Gina walked into the radio station and my life, and suddenly she felt the need to salvage the few ragged bits of family she still had left.

So Glenn came to our wedding, and rolled a joint in front of my mum and dad. Then he tried to get off with one of the bridesmaids. Pushing fifty, he seemed to be under the impression that he was still nineteen years old and everything was still before him. He wore leather trousers that went creak-creak-creak when he danced. And, oh, how he danced.

Gina had been so upset that Glenn couldn't manage even the vaguest impersonation of a father that she didn't want to send him and photographs of Pat when he was born. But I had put my foot down, insisting the man had a right to see pictures of his only grandchild. And I secretly thought that when Glenn saw our beautiful boy, he would be instantly smitten. When he forgot Pat's birthday for the third year in a row, I realized that I now had a reason of my own to hate the old hippy bastard.

'Maybe he's terrified of being a grandfather,' I said. 'Freaked out – isn't that what he'd call it?'

Gina by s největší pravděpodobností už dávno přestala ztrácet čas se svým otcem, kdyby její matka ještě žila. Bohužel zemřela na rakovinu prsu krátce předtím, než se Gina objevila v našem rádiovém vysílání a navždy změnila můj život. Byla z toho tak zdrcená, že ze všech sil zoufale visela na posledním příbuzném, který ji ještě zbyl.

Jen z toho důvodu byl Glenn pozván na naši svatbu, kde si před očima mých rodičů zabalil jointa a završil to tím, že chtěl zdrhnout s jednou z družiček. Přestože mu už táhlo na padesát, stále trpěl pocitem, že je mu devatenáct a celý život má teprve před sebou. Měl tenkrát na sobě kožené kalhoty, co náruživě vrzaly, když tancoval. A k tomu ještě ten jeho styl tance!

Gina byla na pokraji zhroucení, protože Glenn zklamal všechna očekávání toho, jak se má otec chovat. Dokonce mu po narození našeho syna odmítla poslat jeho fotku. Proti tomu jsem ale rázně zakročil. Trval jsem na tom, že Glenn má právo vidět fotku svého prvorozeného vnuka. Tajně jsem věřil, že až uvidí našeho úžasného chlapečka, beznadějně se zamiluje. Když se mu ale podařilo už potřetí v řadě zapomenout na Patovy narozeniny, měl jsem též osobní důvod toho hipísáckého pokrytce nenávidět.

„Možná si jen nechce připustit, že se už z něj stal starej dědek," prohlásil jsem. „Je z toho celej podělanej - tak nějak by to určitě

'Yes, there's that,' Gina said. 'And there's also the fact that he's selfish arsehole who never grew up. Let's not forget that.'

Unlike Gina's mother and father, nobody had ever thought my parents were a golden couple. Nobody had never thought that their union summed up the spirit of an era. My mum's picture had never appeared in a glossy magazine – although her prize-winning tomatoes had once been prominently featured in the local rag. But my parents had stayed together for a lifetime. And Gina and I were going to do the same.

Since our wedding day, we had friends who had met someone, fallen in love, married, divorced and started to hate their ex-partner's guts. That would never happen to us. Though our backgrounds were different, they meant we wanted the same thing.

I wanted marriage that would last forever because that's what my parents had. Gina wanted marriage that would last forever because that was exactly what her parents never had.

'That's what is so good about us,' Gina told me, 'our dreams match.'

Gina was mad about my parents and the feeling was mutual. They looked at this blonde vision coming up the garden

nazval, nemyslíš?"

„Jo, máš pravdu," přitakala mi Gina. „Ale musíš mít na paměti i to, že se vždycky choval jako sobeckej bastard, co má pořád fůru času na to, aby konečně dospěl."

O mých rodičích by sotva tehdy někdo prohlásil, že ztělesňují vysněný pár. Kdo by si troufl odhadnout, že velmi brzy se jejich manželství stane symbolem minulé doby. Fotka mé matky se nikdy neobjevila na stránkách časopisů – pouze jednou se obrázek jejích prvotřídně vyšlechtěných rajčátek dostal do místního plátku. Zato mí rodiče drželi jiný rekord. Zůstali spolu celý život. A přesně toho dosáhnu i já s Ginou.

Máme kamarády, co se za dobu trvání našeho manželství s někým seznámili, zamilovali se do něj, vzali si ho, rozvedli se a teď se vzájemně nemůžou vystát. To se mně a Gině nikdy nestane. Přestože pocházíme z rozlišných zázemí, toužíme po stejné věci.

Chci, aby mé manželství trvalo navždy, protože tak to mají moji rodiče. Gina chce, aby její manželství trvalo navždy, protože to je přesně ta věc, které se jejím rodičům nikdy nepodařilo docílit.

„To je důvod, proč nám to spolu tak klape," poučila mě jednoho dne Gina, „toužíme po stejné věci."

Gina se zbláznila do mých rodičů a oni zase do ní. Stačilo, aby na moji blonďatou krásku pohlédli, jak k nim přichází po

path with their little grandson, and the pair of them seemed visibly swell with pleasure, smiling shyly behind their reading glasses and geraniums.

None of them could believe their luck. My parents thought they were getting Grace Kelly. Gina thought she was getting the Waltons.

…

A shiver of panic ran through the gallery.

'The fly's back!' the director said. 'We got the fly!'

There it was on the monitor. The studio fly.

Our fly was a huge beetle-black creature with wings as big as a wasp's and a carcass so bloated that it seemed to have an undercarriage. On a close-up of Marty reading his autocue, we watched the fly lazily circle our presenter's head and then bank off into a long slow climb.

The fly lived there somewhere in the dark upper reaches of the studio, up there among the tangle of sockets, cables and lights. The fly only ever put in an appearance during a show, and up in the gallery the old-timers said that it was responding to the heat of the studio lights.

zahradní cestičce spolu s jejich maličkým vnoučkem, a oba se viditelně rozzářili štěstím a potutelně se uculovali pod obroučkami svých čtecích brýlí, schovaní za květináči s muškáty.

Ani jeden z nich nemohl uvěřit svému štěstí. Moji rodiče žili v představě, že jim byla shůry poslána samotná Grace Kelly, a Gina na oplátku, že se stala členem Walshovic rodiny.

…

Na galerii zavládla panika.

„Ta moucha je zpět!" rozrušeně nám oznámil režisér. „Zase nám tu lítá moucha!"

Ta potvůrka se uvelebila na obrazovce. Naše létající noční můra.

Byla to obrovská černě se lesknoucí potvora, co měla křídla stejně velká jako sršeň a tělo tak nafouknuté, že vypadala jako by zapomněla zatáhnout podvozek. V detailním záběru jsme viděli Martyho, jak čte ze svých poznámek, zatímco mu moucha nejprve pomalinku poletuje nad hlavou, a pak se vrací zpět na své původní místo a začíná šplhat po obrazovce.

Ta potvora žila někde v temných koutech našeho studia mezi chuchvalci šňůr, drátů a hromadami světel. Zpravidla se objevila pouze během natáčení a naši staří kmeti, co pozorovali naši beznadějnou bitvu s ní z bezpečí galerie, tvrdili, že ji přilákalo teplo sálající ze všech těch lamp. Naproti tomu já

But I always thought that the fly was attracted to whatever juice it is that human glands secrete when they are on the live television. Our studio fly had a taste for fear.

Apart from the fly's aerial display, Marty's interview with Cliff was going well. The young green started off nervously, scratching his stubble, tugging his filthy dreadlocks, stuttering his way through rambling sentences and even committing television's cardinal sin of staring directly into the camera. But Marty could be surprisingly gentle with nervous guests and, clearly sympathetic to Cliff's cause, he eventually made the young man relax. It was only when Marty was winding up the interview that it all began go wrong.

'I want to thank Cliff for coming in tonight,' Marty said, unusually solemn, brushing away the studio fly. 'And I want to thank all his colleagues who are living in trees out at the airport. Because the battle they are fighting is for all of us.'

As the applause swelled, Marty reached out and shook his guest's hand. Cliff held it. And continued to hold it. Then he reached inside his grubby, vaguely ethnic coat he was wearing and produced a pair of handcuffs. While

vždycky zastával názor, že ji lákají veškeré lidské pachy, které se tu mísí, když se lidé potí před pohledy kamer. Náš létající fantom totiž zbožňoval vůni strachu.

Když pominu vzdušnou akrobacii naší milé mušky, Martyho interview s Cliffem probíhalo bez jediného háčku. Náš mladý objekt spáchal snad všechny chyby, kterých se nováčci mohou dopustit. Hned v úvodu se poškrábal ve svém několikadenním strništi, nervózně si tahal za špínou prorostlé dredy, při úvodních větách se zadrhával a navíc se dopustil největšího televizního prohřešku – bez mrknutí oka civěl do kamery. Ale Marty ho dostal z nejhoršího svým porozuměním, sympatiemi vůči Cliffovým záměrům, až se nakonec naše mladá oběť zklidnila. Všechno se ale zatraceně zvrtlo ve chvíli, kdy Marty pronášel závěrečnou řeč.

„Mé poděkování patří především Cliffovi, který se dnes s námi přišel podělit o své zážitky," shrnul Marty s neobvyklou vážností poté, co od sebe mávnutím ruky odehnal mouchu. „Také bych rád poděkoval jeho následovníkům, kteří na letišti žijí připoutáni ke stromům. Tímto gestem svádějí bitvu za nás všechny."

Za bouřlivého potlesku se Marty natáhl ve snaze potřást si se svým hostem rukou. Cliff ji přijal, ale odmítl pustit. Nato začal prohledávat svůj ušmudlaný plášť, co měl celou dobu na sobě a kterým zřejmě chtěl demonstrovat svůj životní úděl, a vytáhl z něj

Marty watched with an uncertain smile, Cliff snapped one metal ring around his own wrist and the other around Marty's.

'Free the birds,' Cliff said quitly. He cleared his throat.

'What – what is this?' Marty asked.

'Free the birds,' Cliff shouted with growing confidence. 'Free the birds!'

Marty shook his head. "Do you have the key for this thing, you smelly little shit?'

Up in the gloaming of the gallery we watched the scene unfold on the bank of screens shining in the darkness. The director carried on choreographing the five cameras – 'Stay on Marty, two … give me a close-up of the handcuffs, four …' – but I had the feeling that you only get when the live television is going very wrong, a feeling which somehow combines low-grade nausea, paralysis and terrible fascination, as it sits there in the pit of your stomach.

And suddenly there was the fly, hovering for a few seconds by Cliff's hair, then executing a perfect landing on the bridge if his nose.

'Free the birds!'

Marty considered his arm, unable to quite believe that he was really chained to this scruffy young man whose make-

pouta. Marty s nejistým úsměvem na rtech pozoroval, jak si Cliff připoutal jedno želízko okolo ruky a druhým uvěznil Martyho zápěstí.

„Zachraňte ptáky," pronesl Cliff tiše. Pak si odkašlal, aby se zbavil knedlíku v krku.

„Co… co to má znamenat?" zeptal se Marty.

„Zachraňte ptáky," zařval Cliff s narůstajícím sebevědomím. „Zachraňte ptáky!"

Marty zavrtěl hlavou. „Máš od toho vůbec klíče, ty smraďochu jeden?"

Ve stínu galerie ozářené pouze monitorem obrazovky jsme pozorovali, jak se pomalu ale jistě schylovalo k hádce. Režisér pokračoval v organizování všech pěti kamer. „Pořád zabírej Martyho. Dvojko, chci detailní záběr na pouta, čtverko…" Jen já tam stál s pocitem, jenž se dostaví v okamžicích, kdy se přímé vysílání vymkne kontrole. S pocitem houpajícího se žaludku, totálního ochrnutí a zvrácené fascinace, a to vše se mísí v útrobách vašeho žaludku.

Zničehonic se moucha vrátila. Pár vteřin strávila poletováním okolo Cliffova hára, pak předvedla perfektní přistávací manévr a usadila se na kořeni jeho nosu.

„Zachraňte ptáky!"

Marty se nevěřícně podíval na svoji ruku, jako by nechápal, proč je připoután k někomu s tak odpudivým zevnějškem a

up was starting to melt under the lights. Then he picked up the water jug that was on the table between them and, almost as if he were trying to swat the studio fly, smashed it into Cliff's face. There was an eruption of blood and water. Marty was left holding just the jug's broken handle.

'Fuck the birds,' he said. 'And bugger the hole in the ozone layer.'

A floor manager appeared on camera, his mouth open with wonder, his headphones dangling around his neck.

Cliff cradled his crushed nose. Someone in the audience started booing. And that's when I knew we were stuffed. Marty had done the one thing he wasn't allowed to do on our kind of show. He had lost the audience.

Up in the gallery the telephones all began to ring at once, as if to commemorate my brilliant career going straight down the toilet. Suddenly I was aware of how hard I was sweating.

The studio fly appeared briefly on all the monitors, seemed to perform a victory roll, and then was gone.

SIX

Every father is a hero to his son. At least when they are too small to know any better.

Pat thinks a can do anything right now. He thinks I can make the world

díky teplu z reflektorů napůl rozteklým makeupem. Nato popadl sklenici vody, která stála mezi nimi na stole, a pod dojmem, že chce zlikvidovat mouchu, ji roztříštil o Cliffovu tvář. Všude se začala mísit voda s krví. Marty i nadále držel v dlani ucho zničené sklenice.

„Ať se ptáci jdou vycpat," prohlásil Marty. „A koho dnes zajímá podělaná ozónová díra?"

Náš šéf zodpovědný za vysílání se objevil na obrazovce. Sluchátka se mu pohupovala kolem krku a samým vzrušením měl otevřenou pusu.

Cliff si hladil poraněný nos. Z publika se ozvalo nesouhlasné hvízdání. A v tu chvíli jsem pochopil, že jsem padli v nemilost. Marty se dopustil jediného prohřešku, kterého se v našem druhu vysílání nesmíte nikdy dopustit. Ztratil přízeň diváků.

Nahoře v galerii se najednou rozdrnčely všechny telefony. Připadlo mi, že odzvánějí moji skvělou kariéru, která byla během jediné vteřiny spláchnuta do kanálu. Náhle jsem si uvědomil, jak strašně moc se potím.

Náš létající fantom se na chvilku objevil na všech obrazovkách. Předvedl vítězný přemet a byl ten tam.

KAPITOLA ŠESTÁ

Všichni otcové jsou pro své syny ztělesněním hrdiny. Alespoň dokud nevyrostou a nenajdou si jiného, mnohem lepšího hrdinu.

Pat je přesvědčen, že dokážu všechno napravit. Myslí si, že vládnu světu – stejně

bend to my will – just like Han Solo or Indiana Jones. I know that one day soon Pat will work out that there are a few differences between Harrison Ford and his old dad. And when he realizes that I don't actually own a bullwhip or a light saber, he will never look at me in quite the same way again.

But before they grow out of it, all sons think their dad is a hero. It was a bit different with me and my dad. Because my father really was a hero. He had a medal to prove it and everything.

If you saw him in his garden or in his car, you would think he was just another suburban dad. Yet in a drawer of the living room of the pebble-dashed semi where I grew up there was a Distinguished Service Medal that he had won during the war. I spent my childhood pretending to be a hero. My dad was the real thing.

The DSM – that's important. Only the Victoria Cross is higher, and usually you have to die before they give you that. If you saw my dad in a pub or on the street you would think you knew all about him, just by looking at his corny jumper or his balding head or his family saloon or his choice of newspaper. You would think that you knew him. And you would be dead wrong.

I picked up the phone. I could ignore

jako kapitán Han Solo z Hvězdných válek nebo Indiana Jones. Vím, že Pat brzy přijde na to, že mezi Harrisonem Fordem a jeho starým otcem existuje velký rozdíl. A až si uvědomí, že já nevlastním ani bič, ani světelný meč, už o mě nikdy nebude mít tak vysoké mínění.

Jenže než to naši synkové pochopí, oslavují nás jako své hrdiny. Takhle to ale nikdy nefungovalo mezi mnou a mým otcem. Můj táta je skutečným hrdinou. Dokonce vlastní i medaili a jiná vyznamenání, takže to může lehce prokázat.

Kdybyste ho zahlédli na zahradě nebo v autě, považovali byste ho za dalšího průměrného tátu z maloměsta. Ale v zásuvce v obýváku našeho řadového domku s fasádou z křemene, v tom stejném domě, kde jsem vyrůstal, je schovaná medaile za zásluhy, kterou si vybojoval během války. Celé své dětství jsem strávil hraním si na hrdinu. Ale můj otec jím doopravdy byl.

Medaile za zásluhy je jedinečná. Výš už je jenom Řád Královny Viktorie a obvykle, aby vám byl udělen, musíte prvně zemřít. Kdybyste spatřili mého otce na ulici nebo v hospodě v jeho staromódním svetru a s pleší na hlavě, s výtiskem jeho oblíbených novin nebo v jeho autě, asi byste si mysleli, že už o něm víte vše. Že jste ho prokoukli skrz naskrz. A víc byste se už mýlit nemohli.

Zvedl jsem sluchátko telefonu. Klidně

all the messages from the station and the papers. But I had to call my parents.

My old man answered the phone. That was unusual. He couldn't stand the phone. He would only pick it up if my mum was nowhere near it, or if he happened to be passing on his way from Gardener's World to the garden.

'Dad? It's me.'

'I'll get your mother.'

He was gruff and formal on the phone, as if he had never got used to using one. As if we had never met. As if I were trying to sell him something he didn't want.

'Dad? Did you see the show last night?'

I knew he had seen it. They always watched my show.

There was a pause.

'Quite a performance,' my father said.

I knew he would have hated it all – the swearing, the violence, the politics. I could even hear him bitching about the commercials. But I wanted him to tell me it didn't matter. That I was forgiven.

'That's live television, Dad,' I said with a forced laugh. 'You never know what's going to happen.'

jsem si mohl dovolit ignorovat všechny vzkazy z práce a od novinářů. Ale pořád jsem se musel zodpovídat svým rodičům.

Ozval se můj táta, což se málokdy stávalo. Co si pamatuji, nesnáší telefonování. Zvedá telefon pouze, když máma není nikde poblíž nebo když zazvoní ve chvíli, kdy se dokoukal na svůj oblíbený televizní pořad Zahradníkův svět a je právě na cestě na zahradu.

„To jsi ty, tati? Tady Harry."

„Zavolám mámu."

Po telefonu vždy mluvil odtažitě a zdvořile, jakoby nevěděl, jaký postoj má k telefonu zaujmout. Z jeho chování byste usoudili, že jsme se nikdy předtím neviděli. Nebo že se mu pokouším prodat něco, o co nemá nejmenší zájem.

„Tati? Sledovali jste včera večer můj pořad?"

Věděl jsem, že se dívali. Vždycky se na něj koukají.

Zavládlo ticho.

„Bylo to hodně zajímavé," prohlásil můj otec po chvíli.

Byl jsem přesvědčen, že ho to muselo šokovat, nenáviděl nadávky, násilí ani politiku. Dokázal jsem si představit i to, jak nadává na reklamy. Ale i tak jsem od něho toužil slyšet, že se vlastně nic nestalo. Že mi to nemá za zlé.

„Tak už to, tati, v živém vysílání chodí," řekl jsem mu s nuceným veselím. „Nikdy dopředu nevíš, co se může stát."

The old man grunted.

'It's not really my scene,' he said.

At some point during the nineties, my father started using the vernacular of the sixties.

His speech was peppered with 'no ways' and 'not my scenes'. No doubt in another thirty years he would be collecting his pension and hobbling about in a zimmer frame while proclaiming that he was 'sorted' and 'mad for it'. But by then the world wouldn't know what he was going on about.

'Anyway,' I said, 'there's no need to worry. Everything's under control.'

'Worried? I'm not worried,' he said.

The silence hummed between us. I didn't know what to say to him. I didn't know how to bridge the gap between our separate worlds. I didn't know where to start.

'I'll get your mother.'

While he went to get my mum, Pat wondered into the room. He was in his pyjamas, his mass of dirty yellow hair sticking up, those eyes from Tiffany still puffy with sleep. I held out my arms to him, realising with a stab of pain how much I loved him. He walked straight past me and over to the video machine.

Slyšel jsem, jak si odfrkl.

„Nebylo to zrovna dle mého gusta." prohlásil.

Někdy během devadesátých let si můj otec obohatil slovní zásobu o výrazy z let šedesátých.

Dodnes se vyžívá ve slovech „nikterak" a „dle mého gusta". Jsem si stoprocentně jistý, že až se za dalších třicet let dokulhá s pomocí chodítka pro svůj důchod, bude stále prohlašovat, že si žije jako vašnosta a že se toho pocitu nemůže nabažit. Jenže v té době už nikdo nebude vědět, o čem jde řeč.

„Každopádně," pokračoval jsem, „nemusíte se o mě bát. Všechno je v pohodě."

„Bát se? Já přece nemám strach," odvětil mi.

Zavládlo naprosté ticho. Nevěděl jsem, co mu na to mám odpovědět. Nevěděl jsem, jak zbořit tu zeď mezi našimi odlišnými světy. Ani jsem nevěděl, kde bych vlastně měl začít.

„Zavolám mámu."

Sotva odběhl od telefonu, Pat vstoupil do pokoje. Pořád byl v pyžamu, hříva blonďatých vlásků mu trčela na všechny strany a jeho očka zářící jako diamanty od Tiffanyho byla stále otupělá spánkem. Otevřel jsem náruč a přitom mě píchlo u srdce láskou k němu. Pat bez povšimnutí prošel kolem mě a zastavil se až před videem.

'Pat? Come here, darling.'

He reluctantly came over to me, clutching a tape of Return of Jedi. I pulled him on to my lap. He had that sweet, musty smell the kids have when they have just got up. He yawned wide, as I kissed him on the cheek. His skin was brand new. Freshly minted. The softest thing in the world.

And he still looked like the most beautiful thing in the world to me, like a little blond angel who had dropped off a cloud on his way to the celestial video shop.

Was he really that pretty? Or was that just my parental gene kicking in? does every child in the world look like that to its parent? I still don't know.

'Did you have a nice time at Nanny and Granddad's house?' I asked.

He thought about it for a moment.

'They don't have any good films,' he said.

'What kind of films do they have?'

"Stupid ones. Just with … pictures.'

'You mean cartoons?'

'Yeah. Just pictures. For babies.'

I was indignant.

'Pat, they're not for babies. You don't like Dumbo? The elephant with the big ears? The poor little elephant who everyone makes fun of?'

„Pate, miláčku, pojď za mnou."

Neochotně zamířil směrem ke mně a přitom k sobě tiskl Návrat Jediho. Posadil jsem si ho na klín. Kolem něj se vznášela ta slaďounce zatuchlá vůně, která obklopí děti, když se právě probudí. Divoce zazíval v okamžiku, kdy jsem ho líbal na tvář. Jeho pokožka mi připadala jako čerstvě vyrobený a navoněný samet. Na celém světě byste nenašli hebčí věcičku.

Stále mi připadal jako ten nejkrásnější tvoreček na světě. Můj malý blonďatý andílek, který k nám seskočil z mráčku, aby navštívil videopůjčovnu pro božská stvoření.

Je možné, aby byl opravdu tak překrásný? Nebo jsem oslepen rodičovskou láskou? Vidí tak všichni rodiče své děti? Pořád si nejsem jistý, jak to ve skutečnosti je.

„Líbilo se ti na návštěvě u babičky a dědečka?" zeptal jsem se ho.

Chvíli o tom přemýšlel.

„Nemají tam žádné dobré filmy," shrnul to nakonec.

„A jaké filmy tam mají?"

„Samý pitomý. Všechny jsou … s obrázkama."

„Máš na mysli kreslené filmy?"

„Jo. S obrázkama. Ty jsou pro mimina."

Byl jsem v šoku.

„Pate, ty nejsou jenom pro mimina. Copak nemáš rád Dumba? Malého sloníka s obrovskýma ušima? Toho, jak se mu všichni posmívají?"

'Dumbo's stupid.'

'Dumbo's great! What's wrong with Dumbo? Jesus Christ, I grew up with Dumbo!'

I was going to give him a lecture about the genius of Walt Disney and they glory of animation and the magic of childhood, but my mum came on the line.

'Harry? We were so worried. What on earth's going to happen? Will you loose your job?'

'Mum, I'm not going to lose my job. What happened last night – that's what we call good television.'

"Really, dear? I thought you once told me that it was good television if the guest attacked the host. I didn't know it worked the other way round.'

'It'll be fine,' I said, although she had a point. All the talk show punch-ups I could remember involved the presenter getting twatted. And not the other way round. 'They are giving me a new contract soon. Don't worry, Mum – we don't have to send Pat up a chimney just yet.'

'And what's wrong with Gina? She seems so – I don't know – down.'

'Gina's fine,' I said. 'What's Gina got to be down about?'

After I'd hung up, Pat beetled over to the video machine and stuffed in Return

„Dumbo je nudnej."

„Kdepak, Dumbo je skvělej! Co se ti na něm nelíbí? Ježišmarjá, vždyť já jsem s Dumbem vyrostl!"

Chystal jsem se mu udělat přednášku o důležitosti produkce Walta Disneyho a jeho slavných kreslených seriálech, o tom kolik kouzelných okamžiků pro děti v sobě skrývají, jenže se ze sluchátka ozvala moje máma.

„Harry? Tolik jsme se o tebe báli. Může ti to nějak ublížit? Můžeš kvůli tomu přijít o práci?

„Mami, nepřijdu o práci. Co se přihodilo minulou noc – to my přece nazýváme skvělým vysíláním."

„Opravdu, zlatíčko moje? Vzpomínám si, žes mi jednou řekl, že když host napadne hostitele, je to úplná senzace. Netušila jsem, že to platí i naopak."

„Bude to dobrý," trval jsem na svém i přes její odůvodněné pochybnosti. Ve všech rvačkách v televizi, na které jsem si dokázal vzpomenout, dostal nakládačku moderátor. Nikdy ne naopak. „Brzo s nimi podepíšu novou smlouvu. Nemusíš mít strach, mami – ještě pořád si můžeme dovolit vydržovat si Pata."

„A co se stalo Gině? Připadá mi tak – no, nevím přesně – na dně."

„Gina je v pořádku," ujistil jsem ji. „Jaký by Gina mohla mít důvod k trápení?"

Poté, co jsem zavěsil, Pat se doplazil k videu a pustil si Návrat Jediho. Film

of Jedi. The film began where he had left it – Princess Leia dressed as a slave girl at the feet of Jabba the Hutt. Drool slipped from Jabba's filthy lips as he considered his nubile concubine. My four-year-old son watched the scene impassively. This couldn't be good for him, could it?

'Why don't we have a game?' I suggested.

His face brightened.

'Okay!'

'What do you want to play?'

'Star Wars.'

Grinning from ear to ear, he hauled his favourite toy box in from his bedroom and emptied its contents on to the carpet. Out spilled all the things that made George Lucas famous. I sat on the floor with Pat while he carefully manoeuvred Han, Luke, Chewie and the two 'droids around his grey plastic Millenium Falcon.

'Princess Leia is being held captured on the Death Star,' Pat said.

'Captive,' I said. 'She's being held captive.'

'Being held captured,' he said. 'We have to rescue her, Daddy.'

'Okay.'

I sat playing with my son for a while, something I knew I didn't do nearly enough. Then after about five or ten minutes a decided I had better get in work.

navázal přesně na okamžik, kdy ho vypnul. Princezna Leia se válela u nohou vladaře Jabby Hutta, převlečená do obleku otrokyně. Jabba začal při pohledu na svou novou krásnou otrokyni slintat zpoza svých špinavých rtů. Můj čtyřletý syn to vše chladně pozoroval. Tohle na něj přece nemůže mít dobrý vliv, nemám snad pravdu?

„Co takhle si něco zahrát?" navrhl jsem mu.

Celý se rozzářil.

„Dobře!"

„Na co by sis chtěl hrát?"

„Na Hvězdné války."

S úsměvem od ucha k uchu přitáhl ze svého pokoje do obýváku svoji oblíbenou bednu s hračkami a vysypal její útroby na koberec. Všude se rozsypaly všelijaké serepetičky, co tak proslavily George Lucase. Posadil jsem se na zem vedle Pata. Opatrně pohyboval Hanem, Lukem, Chewiem a oběma roboty po jejich šedé vesmírné lodi zvané Millenium Falcon.

„Princezna Leia je v zaujetí na Hvězdě Smrti," oznamuje mi Pat.

„V zajetí," opravím ho. „Je v zajetí."

„V zaujetí," opakuje Pat. „Musíme ji zachránit, tati."

„Dobře."

Chvilku jsem seděl na zemi a hrál si se synem. Nedělám to moc často. Za dalších pět, možná deset minut jsem se rozhodl, že je na čase se vydat do práce. Určitě mě čeká

It was going to be a long day.

Pat was disappointed that I was cutting our game short, but he cheered up when I switched his video of Princess Leia as a beautiful slave girl back on. He really liked that bit.

jeden z těch nekonečně dlouhých dnů.

Pat byl strašně zklamán, že jsme si hráli jen takovou chviličku, ale nálada se mu spravila hned potom, co jsem mu zapnul video. Opět se tam objevila princezna Leia coby nádherná otrokyně. Vážně tu scénu zbožňoval.

THEORETICAL PART

LENKA SYCHROVÁ TRANSLATION IN COMPARISON TO MY OWN

In this section I would like to focus on some differences between my translation of the novel and the translation of Lenka Sychrová, which was made in the year 2001 for Metafora Publishers. When comparing my and her text I realized that there are some crucial points where our solutions differ greatly. I took into consideration numerous rules provided by the theory of translation when questioning both solutions and the result of my inquiry I provide in the following passage.

Right here, however, I would like to stress that I consider Lenka Sychrová's translation an extremely good one and that she actually provided me with a completely new approach to the translation. On the other hand, I took the liberty to submit her work to a closer examination and compare her version with mine. I concentrated mainly on those areas in her work which I considered a misinterpretation of the given situation or which in my opinion provide a different kind of message than I believe the author intended to communicate.

Comprehension of the text

Od původního umělce žádáme pochopení skutečnosti, kterou zobrazuje – od překladatele pochopení díla, které tlumočí. Dobrý překladatel musí být především dobrý čtenář.
...překladatelovo pronikání do smyslu díla musí probíhat ve třech rovinách:

a) prvním stupněm je pochopení textu… (Levý, 1963, str.25)

1. Tony Parsons original:

If you are coming up to thirty, **whatever you do, don't do any of that**.

Lenka Sychrová's translation:

Když se vám blíží třicítka, **cokoliv by vás napadlo udělat, nedělejte to**.

My translation:

Pokud se dožijete třicítky, **klidně podnikněte všechno, co vám zrovna přijde na mysl, ale rozhodně se vyvarujte mých chyb**.

Here Sychrová completely changed the meaning of the message as if she did not fully comprehend what the author intended to state. Parsons, alias Harry Silver is, as I understand it, giving his audience a warning: 'Beware of my actions! They will ruin your life!' This chapter is devoted to Harry's sorrows and his regretting the way he treated his beloved ones. It is not his intention to warn other people against their ideas, but only against repeating the concrete faults he has enumerated above.

2. Tony Parsons original:

She was a small nervous girl **who wouldn't be doing this job** for much longer. Her fingernails were already chewed to the knuckle.

Lenka Sychrová's translation:

Byla to zvláštní dívka, malá a stále nervózní. **Nezdálo se, že by u této práce chtěla zůstat** dlouho.

My translation:

…dívka malého vzrůstu, která tuhle práci **už asi dlouho nervově nevydrží**. Už teď má nehty okousané až ke kořínkům.

In Sychrová's translation I can again sense a shift of the meaning. She is telling the reader that the girl seems to be dissatisfied with her job and seeking the way out of it. I believe that Parsons' intention was to simply state that the poor girl is not such a strong personality to resist the never ending stress that her job brings. As a result, it would not come as a surprise if she had to leave her job because of a nervous breakdown.

3. Tony Parsons original:

You might have glimpsed him playing bass **on *Top of the Pops* just before Ted Heath left 10 Downing Street forever**.

Lenka Sychrová's translation:

Mohli jste ho zahlédnou, jak hraje **v soutěžním hudebním pořadu na Downing Street 10**.

My translation:

… když se tenkrát, **chvilku předtím než Ted Heath navždy opustil premiérskou rezidenci na Downing Street, s kapelou probojovali mezi nejhranějších deset hitů**.

Here I see another misinterpretation of the situation presented to the readers in the original. When trying to translate this passage, one has to know who Ted Heath is and what Top of the Pops refers to. Ted Heath is here mentioned in connection with 10 Downing Street, which is the residence of the British Prime Minister. When searching the internet it provides the name of Edward Heath (see [3]) who really was a Prime Minister. When I consulted a native American speaker I was assured that Ted is shortening for Edward. I would still consider Sychrová's decision to omit completely the character of Ted Heath acceptable if she had not mentioned the name of 10 Downing Street as well. It is very unlikely that there would be any musical festival allowed to take place at the residence of the British Prime Minister.

Moreover, Top of the Pops was a TV show where the most recent discoveries in popular music were shown (see [4]).

4. Tony Parsons original:

But I can't complain too much about old Glenn. In a way **he played Cupid** to me and Gina.

Lenka Sychrová's translation:

Osobně jsem si však na starého Glenna stěžovat nemohl. Před námi **se choval jako andílek**.

My translation:

Každopádně já jsem ten poslední, kdo si na něj může stěžovat. Svým způsobem pro mě **ztělesňuje bůžka Lásky**, který mě a Ginu dal dohromady.

Once again, the notion of the sentences is twisted. Knowing more about Glenn, one would not expect him to behave well in front of anybody, and especially in front of his own family. For this reason I do not consider Sychrová's version as the correct interpretation of the situation. It does not include the hidden meaning at all and changes the character of Glenn drastically.

b) správné přečtení textu díla zprostředkuje čtenáři jeho ideově estetické hodnoty, tj. náladové ladění, ironické či tragické podbarvení, útočné zaměření na čtenáře či suché konstatování apod. …(Levý, 1963, str.26)

1. Tony Parsons original:

Some situations to avoid when preparing for your all-important, finally-I-am-fully-grown thirtieth birthday.

Lenka Sychrová's translation:

Dnes jsem dosáhl třiceti let. Některým situacím by se měl člověk v životě vyhnout.

My translation:

V životě jsou situace, kterých by se lidé, měli vyvarovat, když připravují oslavu svých veledůležitých třicátých, oněch konečně jsem dospělák jak se patří narozenin.

At this point I am under the impression that most of the original meaning was lost in Sychrová's translation. The humorous side of the sentence was ignored completely and the cohesiveness was destroyed. The reader is left to believe that the two sentences do not interact with each other. According to Knittlová, the cohesiveness plays a crucial role in enabling the reader to understand the text. Furthermore, it does not follow Levý's rule in which he states that the translator has to preserve the same aesthetic values either.

2. Tony Parsons original:

…it's difficult to imagine a truly awful way of turning thirty. But I managed to find one somehow.

Lenka Sychrová's translation:

…je velmi obtížné zvládnout tu odpornou skutečnost, že je vám třicet. Nakonec se mi to ale podařilo.

My translation:

…je nesmírně těžké si představit opravdu otřesný způsob, jak přivítat třicítku. Ale já to zvládl. Vybral jsem si ten nejhorší možný scénář.

Knowing the work of Tony Parsons one must realize that he takes pleasure in using a great amount of irony. Sychrová seems to underestimate its importance in these sentences. Her version is deprived of the negativism so wonderfully described in Parsons original piece of work. She fails to arouse the right feelings in the reader. Throughout the entire chapter Harry, the main character, describes the wrong choices he made just before he turned thirty and their consequences. This passage summarizes them all in a single comment and that is why I think it essential to translate them in the way I did.

3. Tony Parsons original:

'Robert Mitchum? James Stewart?' '**They are dead**.'

Lenka Sychrová's translation:

„Robert Mitchum? James Stewart?" „**To už je předem zabité**."

My translation:

„Robet Mitchum? James Stewart?" „**Ti už jsou dávno pod drnem**."

This is a piece which I consider fatal. The entire dialogue in Parson's original version is funny thanks to the joke made. Both Mitchum and Stewart had been dead for a number of years when the book was written. It looks as if Marty was so fond of them that he refuses to accept the whole truth and therefore insists on claiming them not being available at the moment. Sychrová seems to be unaware of this fact and thus creates the impression that they are still alive. In doing so, however, the meaning and the joke is lost to the readers.

c) *pochopení skutečností v díle vyjádřených, jako jsou postavy díla, jejich vztahy, prostředí děje a ideový záměr autorův. … Představivost je pro překladatele nutná…, , aby přímo poznal skutečnosti v díle obsažené a mohl si tedy rekonstruovat jejich odraz v díle. (Levý, 1963, str. 27)*

1. Tony Parsons original:

It is bourbon. My **father only drinks beer and whisky, but he takes the bottle** with a big grin on his face. The label on the bottle says 'Old Granddad'. That's him. That's my father.

Lenka Sychrová's translation:

Je to bourbon. Můj **otec pije pouze pivo a whisky. Bere si láhev** a směje se na celé kolo. Na její etiketě stojí „Old Grandad" - „Starý dědeček". To je on. Tím se nyní stal. To je můj otec.

My translation:

Je to bourbon. Můj **otec pije pouze pivo a whisky, ale přesto si ji** ode mě s obrovským úsměvem na tváři vezme. Je na ni napsáno „Starý Otec" a to on teď je. Můj táta se právě stal dědečkem.

Both translations appear to be almost the same. However, I miss the cohesiveness of the paragraph in the other one. In my comprehension, Tony Parsons intended to demonstrate the contradictory notions of the two statements, the action that was taken despite the general expectation. In Sychrová's version this is unfortunately neglected.

2. Tony Parsons original:

… we had friends who had met someone, fallen in love, married, divorced and started to hate their ex-partner's guts.

Lenka Sychrová's translation:

…jsme se setkali s mnoha přáteli, kteří někoho nového potkali, zamilovali se, vdali se či oženili, rozvedli se nebo začali nenávidět své bývalé partnery.

My translation:

… s někým seznámili, zamilovali se do něj, vzali si ho, rozvedli se a teď se vzájemně nemůžou vystát.

Only after a closer examination have I realized that here Parsons offers us two slightly different interpretations. I understood that this piece is devoted to the institution of marriage and its today's notion in the society - people getting married and divorced all the time without much thought. I was convinced that it was just a description of the whole process. On the contrary, Sychrová chose different, a little broader approach. She took into consideration not

only marriage but also any other kind of relationship. Still, if I am right in my interpretation of her intentions, I would advise to exchange the last conjunction *or* with another one, such as *and,* as I find the *or* she has used playing a disruptive role and breaking the cohesiveness of the paragraph.

3. Tony Parsons original:

The director carried on **choreographing the five cameras – 'Stay on Marty, two … give me a close-up of the handcuffs, four …'**

Lenka Sychrová's translation:

Režisér pokračoval **v natáčení. „Vydrž, Marty, nech nás udělat bližší záběr těch pout."**

My translation:

Režisér pokračoval **v organizování všech pěti kamer. „Pořád zabírej Martyho. Dvojko, chci detailní záběr na pouta, čtverko…".**

At this point I am made to believe that Sychrová's interpretation presents us a slightly different picture of the situation. It is as if she wanted to demonstrate the solidarity among the film crew and the presenter. Nonetheless, the readers know that Marty and Harry were under an instant supervision and thus at least I would expect some rivalry between them. It would suffice if Sychrová simply added something like: 'murmured for himself'. I understand it that both of the protagonists did not really cooperate during this scene.

Additional Explanatory words

Hlavní rozdíl mezi překladatelem tvůrčím a překladatelem mechanickým je v tom, že překladatel tvůrčí se na cestě mezi originálem a překladem představí skutečnosti, o nichž píše, tj. proniká za text k postavám, situacím a ideám, kdežto překladatel netvůrčí mechanicky vnímá jen text a překládá jen slova. (Levý, 1963, str. 27)

Přenesení předlohy do jiného komunikačního kontextu je však mnohdy nesnadné. Přetlumočení původního autorova záměru … nelze chápat mechanicky, překlad není kopií originálu. Setkáváme se v této oblasti s řadou problémů (míra naplnění autorova záměru ve výchozím textu, stupeň odhalení a vystižení původní autorovy intence překladatelem apod.). (Hrdlička, 2003, str. 12)

Překládáme-li větu za větou doslovně, nedosáhneme obvykle stejné koherence. Tu musíme znovu vybudovat na základě pochopení koherence textu výchozího jazyka. Koherence pomáhá čtenáři pochopit text, i když nezná specifické detaily, redukuje množství možných výkladů , které mají jazykové prvky izolované. (Knittlová, 2003. str. 31)

Dealing with rhyme in English-Czech translation

Jazyk předlohy a jazyk překladu nejsou přímočaře souměřitelné. Jazykové prostředky dvou jazyků nejsou „ ekvivalentní", a proto nelze převádět mechanicky. Nekryjí se přesně významy a jejich estetické hodnoty. ...proto je u překladu poezie zapotřebí větší pružnosti i celkové volnosti. (Levý, 1963, str. 38)

Tony Parsons original:

"Squashed tomatoes and glue. You-look-like-a-monkey-and-act-like-one-too."

Lenka Sychrová's translation:

„Rozmačkaná rajčata, upadla ti do bláta. Vypadáš jako opice, líbíš se mi velice.

My translation:

„Zmačkaná rajčata a měď. Ať vypadáš jako gorila, protože se tak chováš teď."

I really like the way Sychrová translated this, for a Czech reader unusual children song. She managed to create a rhyming utterance which provokes the right feelings and it is easy to be sung as well. As I was unable to invent a saying that could be sung as well, I changed the purpose of it a bit. I understood it should be rather naughty song which is easy to remember and has its funny side as well. I turned the saying into a spell which I believed children would find amusing. Nevertheless, I very much appreciate Sychrová's approach and in fact find it more suitable and better fitting Levý's rule.

Diminutive meaning

Nedoceňovaným bohatstvím češtiny, kterého řemeslní překladatelé nedostatečně využívají, jsou zdrobněliny a vůbec slova citově zabarvená. (Levý, 1963, str. 39)

Analytičnost anglického spojení je někdy složitější, jednoslovný český protějšek odpovídá tříslovnému spojení…v češtině je malá míra, případně ještě s kladným emocionálním hodnotícím vztahem vyjádřena nastavovanou deminutivní příponou…(Knittlová, 2003, str. 37)

Tony Parsons original:

It's a boy, it's a boy! It's **a little boy**.

Lenka Sychrová's translation:

Je to kluk, je to kluk! Je to **malý kluk**.

My translation:

Je to kluk, je to kluk! Je to **malý chlapeček**.

I found it extremely tricky to translate these introductory sentences. I believed it would not suffice the Czech standards to repeat the word 'kluk' three times in such a short citation. Therefore, in one case I chose to use its synonym instead. Also, I put a bit more stress on the adjective little. In my opinion, it would be a pity not to take advantage of the diminutive meaning supplied by it. Moreover, I am persuaded that it expresses the overwhelming feelings of a fresh father more realistically and corresponds with Knittlová and Levý's theory more as well.

The adequate substitution

Častý je případ, že mateřský jazyk není schopen významově tak širokého nebo mnohoznačného výrazu, jaký je v originálu; překladatel pak musí význam specifikovat, rozhodnout se pro jeden z užších významů, a k tomu potřebuje znát skutečnost, která se za textem skrývá. (Levý, 1963, str. 30)

Překladatelská konkretizace se drží objektivních kvalit a dominant díla, respektuje jeho identitu, pohlíží však na ně z určité dobové a společenské perspektivy, očima současného vnímatele. V překladatelově aktivitě by měla být složka reprodukční i tvůrčí v takovém poměru, jenž by zaručil nezkreslené přenesení hodnot původního literárního díla do nového komunikačního kontextu. (Hrdlička, 2003, str. 22)

1. Tony Parsons original:

It – I mean he – looks

Lenka Sychrová's translation:

To – promiňte, on – vypadá

My translation:

Ta mrňavá věcička, tedy asi bych měl říci náš malý chlapeček, je

Just at the beginning Harry is describing the day when his son was born. Parsons is skillfully using the pronoun it for baby to show us that Harry is getting used to the idea that the screaming little thing is actually a new human being, that just a moment ago it wasn't there but now it is an equal to all of them. I think this is extremely hard to express in Czech with such force. The best equivalents I could think of were 'to maličké, ten tvoreček', and I also believe that under certain circumstances we could say 'ta věc', but it really must correspond with the rest of the sentence and the overall meaning.

2. Tony Parsons original:

becoming a single parent

Lenka Sychrová's translation:

zůstat sám se synem

My translation:

vychovávat syna coby rozvedený otec

It is difficult to correctly define the word 'single parent' in Czech, especially in Harry's case. It would be much easier if he was never married, because for Czech offers us a synonym for that status. But it is much harder to find the adequate label for somebody who got divorced. The only expressions I was able to think of were 'rozvedený' or 'samoživitel'. I like the way Sychrová solved the problem, though it still leaves too much room for speculations whether the mother died or not. Yet, the context does not allow the reader to be misled about that.

3. Tony Parsons original:

counts the baby's **fingers and toes**

Lenka Sychrová's translation:

počítat **všechny prstíčky** děťátka

My translation:

přepočítávat **prstíky na ručkách a na nohách**

In the Czech language we do not have different names for the fingers and toes, thus we have to specify which ones we have in mind by the means of an adjective. In this particular example, however, Parsons refers to all of them, so it is possible to avoid the problem in the way Sychrová skillfully did.

4. Tony Parsons original:

the big three-oh

Lenka Sychrová's translation:

těch velkolepých třicet

My translation:

veledůležité jubileum

'The big three-oh' is an expression that, if it was translated directly, would in Czech sound rather exotic and would disturb the comprehensiveness of the text. And since in that chapter it is mentioned many times which birthday it is quite many times, I do not see any reason why it should be stated once more in this particular section. I feel that it is much more important to focus on the second message hidden in the word 'big' – meaning important, crucial.

Tento námi pořízený doslovný překlad je na první pohled nevyhovující: působí (bez ohledu na jazykovou a uměleckou stránku) nevěryhodně – chybování v ukazovacím zájmenu „toto" je v češtině absurdní. Překladatel tedy musí hledat jiné řešení. (Hrdlička, 2003, str. 22)

5. Tony Parsons original:

'Princess Leia **is being held captured** on the Death Star,'

Lenka Sychrová's translation:

„Princezna Leia je právě **zajalá** na Hvězdě smrti."

My translation:

„Princezna Leia je **v zaujetí** na Hvězdě Smrti,"

In this particular case, one can see that Sychrová decided to make a distortion of the word captured. Yet, I consider Sychrová's solution a bit disruptive with the rest of the text. It is very likely that a child that is only four years old can make such a mistake, but on the other hand Pat has been speaking up to this moment perfectly well and therefore I would not expect this word to cause him any problems. Therefore, following Hrdlička's statement, I was looking for a mistake in a semantic field instead.

Collocations

Aby význam textu zůstal nezměněn, je vystižení správné konotace ... důležité… Překladatelé v současné době využívají maximálně bohatosti mateřského jazyka. Volba adekvátních

výrazových prostředků zachovávajících patřičnou míru konotace není ostatně nijak snadná. (Knittlová, 2003, str. 57)

1. Tony Parsons original:

marrieds

Lenka Sychrová's translation:

- left out -

My translation:

přestože už jsou dávno pod čepcem

I understood this paragraph as describing two different attitudes towards becoming thirty. On one side, there are people who are still crazy enough to pass for a teenager, and on the other side, there is a group full of grown up, sophisticated people. Still, all of these have something in common - the fact that they are married. Parsons is providing this information in an easy manner and I tried to preserve his style of writing even after the translation. I followed Knittlová's suggestion and found a suitable collocation.

2. Tony Parsons original:

Like freedom.

Lenka Sychrová's translation:

Cítit svobodou.

My translation:

Někoho bez závazků.

At this point I believe a translator to be given a choice of endless number of possible interpretations. I, for instance, imagined Harry wishing to be without any responsibility, not having to play according to the rules of society, longing to be free to do whatever he desires. Despite the fact that Sychrová and I translated the sentence in a different manner, both solutions seem to provide the same notion.

3. Tony Parsons original:

laughingly referred to as multi-skilled

Lenka Sychrová's translation:

Každý z nás uměl něco jiného.

My translation:

každý nás posměšně nazýval holkama pro všechno.

Here I found the hint hidden in the word multi-skilled functioning as a degradation of one's position and, at the same time, meant to be ironic. I tried to follow this idea and trace a phrase with the same meaning in Czech. I believe I succeeded and presented an expression that evokes the same feelings in a Czech reader as Parsons' original does for the English audience.

4. Tony Parsons original:

Marty was mostly skilled in fetching sandwiches, sorting mail and making the tea.

Lenka Sychrová's translation:

Marty dokázal připravit skvělé sendviče, roztřídit poštu a uvařit čaj.

My translation:

Martyho nejčastější náplní práce bylo roznášení sendvičů, třídění pošty a příprava čaje.

This corresponds with the previous example. Once again, the inferior nature of Marty's job should be easily detected.

5. Tony Parsons original:

The studio fly.

Lenka Sychrová's translation:

Naše studiová moucha.

My translation:

Naše létající noční můra.

Here I wondered for some time whether I should repeat the word fly as Parsons did or try to substitute it with another expression fitting the idea. As the fly lives in the studio and causes a lot of problems during the live shows I finally decided to transfer the idea of irritation and hopelessness connected with the fly, rather than just the word fly itself. Yet, Sychrová kept it easy by choosing a direct translation, and I realized after all that it also works in the text well, and that my interference was thus not so necessary as I believed at first.

6. Tony Parsons original:

a little smasher

Lenka Sychrová's translation:

malý zázrak

My translation:

malý krasavec

The word ‘smasher’ is an old-fashioned expression for somebody who is very attractive. Ï tried to maintain this meaning, whereas Sychrová decided to change it a bit by referring to the whole situation. In my view both solutions nicely correspond with the text and we cannot claim one is better than the other.

7. Tony Parsons original:

a bottle

Lenka Sychrová’s translation:

láhev

My translation:

flašku

I have realized that in this specific case, I had no particular reason to translate the word bottle as ‘flaška’. I think the attitude the translator establishes towards this kind of problem is strongly influenced by his social background and the specific collocation. Moreover, it goes also hand in hand with the situation being described in the original text. Harry is a member of the British mid-class, and he uses the term only to speak about the informal family gathering. On the other hand, I would most probably use the word ‘láhev’ if bourbon was mentioned in the same sentence or in one of those that preceded, as it, in my opinion, is better collocation when talking about this sort of alcohol.

Proper names

... mezi překladem a originálem je vztah díla a jeho provedení v jiném materiálu, proto konstantou má zůstat nikoli realizace jednoty obsahu a formy materiálu, nýbrž její konkretizace v mysli vnímatele, populárně řečeno výsledný dojem, působení díla na čtenáře. (Levý, 1963, str. 79)

...v překladu má smysl zachovávat jen ty prvky specifična, které čtenář překladu může cítit jako charakteristické pro cizí prostředí, tj. jen ty, které jsou schopny být nositeli významu „národní a dobová specifičnost” (Levý, 1963, str. 80)

1. Tony Parsons original:

Badoit

Lenka Sychrová's translation:

Badoit

My translation:

Aquara

In this case we have to handle the name of bottled water. Though I found out that Badoit is sold in the Czech Republic as well, I do not expect the readers to be familiar with it. So I searched for different trademark which too would be distributed in both countries. By changing its name I managed to preserve the feeling of a foreigner environment and at the same time supplied the Czech reader a clear message of what the characters are talking about. See Levý's theory above.

2. Tony Parsons original:

10 Downing Street

Lenka Sychrová's translation:

Downing Street 10

My translation:

Downing Street

In my opinion, nearly everybody knows what 10 Downing Street stands for and who lives at this address, so it probably was more than appropriate to leave it in the text for the meaning it conveys. Nevertheless, I omitted the house number. My reason for that was reason that it sounds strange to read the name of the street in English and end it with a Czech number. I was also considering the 'Downing Street číslo 10' alternative but at the end did not find it essential to include the number at all.

3. Tony Parsons original:

in Denmark Street

Lenka Sychrová's translation:

v Dánské ulici

My translation:

na Denmark Street

As both Lenka Sychrová and I decided to leave the name of 10 Downing Street in its original realization, I did not think it a good idea to translate Denmark Street either, as the two names

occur relatively close to each other. In addition, it also follows Levý's theory of creating the impression of the foreigner setting.

National specific features and translation

Časový a místní odstup způsobí, že některé ohlasy prostředí originálu přestanou být v jiné společnosti srozumitelné… vysvětlení je na místě uniká-li našemu čtenáři něco, co pro původního čtenáře bylo obsaženo v textu. …Velkou potíží pro překladatele jsou narážky na fakta běžně známá v době a oblasti vzniku originálu, ale neznámá v prostředí, do něhož se dílo převádí. … V překladu se zpravidla významový obsah ztrácí: narážka nejen nevyvolá představu konkrétní, ale čtenář často neporozumí ani jejímu významu obecnému, typizačnímu. (Levý, 1963, str. 82)

Je tedy nutné diferencovat různé informace a komponenty originálu z hlediska jejich důležitosti pro původního i nového čtenáře, z hlediska jejich významu a funkce v předloze, je nutné přihlížet k funkci překladu, typu textu, ke stupni odlišnosti obou komunikačních kontextů. … (Hrdlička, 2003, str. 34)

V souvislosti s „náhradou", resp. doplněním jistých informací do cílového textu, které pochopitelně mohou způsob adresování přeloženého díla novému čtenáři významně ovlivnit, se v translatologii hovoří o (užitečné) redundanci. … Pojem se vztahuje ke všemu tomu, „co není přímým nositelem nové informace, ale co usnadňuje integrální komunikaci i přes různé překážky." (Hrdlička, 2003, str. 32)

Je žádoucí, aby v překládaném díle docházelo pouze k úpravám objektivně nevyhnutelným, nikoliv zásahům svévolným, neoprávněným, nepřiměřeným. Jen tak se čtenáři dostane do rukou skutečný překlad. (Hrdlička, 2003, str. 86)

1. Tony Parsons original:

His **Dalek impersonation**…

Lenka Sychrová's translation:

Imitace Daleka…

My translation:

… tou nejlepší **imitací Daleka, plechového mutanta z vesmíru**,

---

This is an interesting part to translate. Leaving only Dalek without any additional information does not say too much to the reader as this is a character from the TV series Doctor Who which is not well-known in the Czech environment. I gathered information about him and learned that Dalek is a sort of mutant whose body is made of iron and whose voice is inhuman, resembling screeching and hard to understand. I wanted to capture the sound of his voice in the description of Dalek, so I tried to stress that he is not human and also mentioned the material his body is created from to give an idea what his voice might sound like. In addition, if somebody is able of imitating Dalek, it must be a truly funny performance and I attempted to convey this idea by the usage of the verb included in the sentence as well. To hear Dalek's voice see [5].

2. Tony Parsons original:

…at Wembley

Lenka Sychrová's translation:

…zápase ve Wembley

My translation:

…do Chelsea

Here I felt the need to provide the reader with the necessary message that now we are talking about football. In the original version this reference is hidden in the name of one of the most famous football stadium in London. However, I expect the readers of this book to be mainly females who might not be acquainted with the existence and meaning of Wembley. Therefore I decided to exchange Wembley with another, hopefully one of the best-known representatives of football in the English environment. I selected Chelsea, which stands for Chelsea Football Club that belongs to the top. Also, many famous Czech football players are associated with Chelsea so I assume it should cause less problems to comprehend its meaning even to a reader who has under-average knowledge in this sport field.

3. Tony Parsons original:

…she was getting **the Waltons**

Lenka Sychrová's translation:

… se dostala do **rodiny Waltonů**

My translation:

… že se stala členem **Walshovic rodiny**

Despite being persuaded that the original would suffice here, I still was looking for a name that would be better understood by Czech readers, not making them puzzled. I found that 'the Waltons' is the name of one family from an American sitcom. The family has seven children and they are known for their devotion to each other. It is easy to guess the meaning. Yet I was eager to discover another family that would represent similar characteristics and known in the Czech Republic as well. I am under the impression that the Walsh's family from Beverly Hills 90210 also fits this account and is rather popular in the contemporary Czech society.

4. Tony Parsons original:

… those **eyes from Tiffany** still puffy with sleep.

Lenka Sychrová's translation:

...a **oči od Tiffanyho** na mě ospale mžouraly.

My translation:

… a jeho **očka zářící jako diamanty od Tiffanyho** byla stále otupělá spánkem..

I was not absolutely sure that everybody would associate the name of Tiffany with jewels and diamonds as even I was at first not quite certain what it stands for. Therefore I decided to clarify it a little bit more by extending it to 'shining like diamonds from Tiffany'. I made a little survey concerning this matter and the responses were half positive and half negative. Maybe it should be known to the reader from glossy magazines, yet in reality it proved useful to modify it as I did.

Unnecessary mistakes

It happens many times that you find a mistake made in translation only thanks to inattentive reading by responsible editors. It causes unnecessary disruptions when reading and corrupts the flow of pleasant reading; moreover it partly spoils the work of translator.

Tony Parsons original:

… hovering for a few seconds by Cliff's hair, then executing a perfect landing on the bridge if his nose.

Lenka Sychrová's translation:

...poletovala kolem Martyho hlavy, aby za chvíli předvedla bravurní přistání na špičce jeho nosu.

My translation:

Pár vteřin strávila poletováním okolo Cliffova hára, pak předvedla perfektní přistávací manévr a pohodlně se usadila na kořeně jeho nosu.

In this part the characters were switched, most probably only by mistake, but it had left disastrous effect on the plot. The sequence of the action was disturbed and it lost its cohesiveness and logical order.

Conclusion

I hope that the outcome of my bachelor thesis will provide some useful background for the students who will also attempt to do a translation of their own. To master the skill of translation is an extremely hard process during which one has to learn to think in a completely new dimension, find a satisfactory way to transfer a message from one language to another using a different syntactical structure, establish his/her own style, combine it in an appropriate way with the theory of translation and still concentrate on the future reader.

As the book Man and Boy has been translated quite recently, I do not consider my work to be enrichment for the Czech literary scene but merely my own. I was given the opportunity to deepen my knowledge of translation and I especially appreciate the fact that it was an immensely creative piece of work, in which I was allowed to fully express my own personality.

For some reason, I do not expect there to be too many male readers of this genre, therefore I addressed it more to the female audience. I even made some necessary changes and added some explanatory words, such as in sport terminology, in order to eliminate confused feelings. In the theoretical part of the thesis I compare my work with the translation made by Lenka Sychrová and published in 2001. Though her version is of a high standard, I discovered some questionable parts which present different kind of message from the original intention of the author - a notion that the theory warns us so much against. Moreover, I concentrate on those expressions that caused me some difficulties and present the reasons why I dealt with them in the manner I did.

On the whole, I can conclude that I am really glad that my bachelor thesis, together with the optional translation seminar I had taken, offered me the opportunity to improve my abilities of a translator and opened a completely new field for me, in which I can master my English skills, so much necessary for the profession of an English teacher.

Resumè

This bachelor thesis discusses the problem of translation from English into Czech. It is divided into two parts, starting with my own translation of the book Man and Boy written by the English author Tony Parsons. The second section - the theoretical part – provides the comparison of my translation to the one made by Lenka Sychrová for Metafora Publishers in 2001. I comment on some differences between the two versions and according to the theory of the translation explain why I consider the particular solution better than the other.

The aim of my bachelor thesis is to provide some useful background for the students attempting to do a translation of their own.

Shrnutí

Tato bakalářská práce je zaměřena na problematiku anglicko-českého překladu. Je rozdělena do dvou částí. V první je uveden autorův překlad knihy Muž a chlapec od anglického spisovatele Tonyho Parsonse. V druhé, praktické části se autor věnuje porovnání vlastního textu s již existujícím překladem Lenky Sychrové, který byl v roce 2001 vydán nakladatelstvím Metafora Publishers. Autor poskytuje vlastní komentář k oběma verzím a vysvětluje s ohledem na teorii a praxi překladu, z jakých důvodů považuje vždy jednu z verzí za vhodnější řešení.

Cílem této bakalářské práce je poskytnout budoucím studentům jeden z možných pohledů na problematiku překladu, z kterého by mohli čerpat inspiraci pro své vlastní překlady.

Bibliography

Websites used in my thesis:

[1] "Tony Parsons (British journalist)." *Wikipedia, The Free Encyclopedia*. 1 Apr 2007, 11:56 UTC. Wikimedia Foundation, Inc. 15 Apr 2007 <http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Tony_Parsons_%28British_journalist%29&oldid=119470016>.

[2] "Man and Boy." bbc.co.uk. 15 Apr 2007 <http://www.bbc.co.uk/drama/man_and_boy.shtml>.

[3] "Edward Heath." *Wikipedia, The Free Encyclopedia*. 15 Apr 2007, 14:12 UTC. Wikimedia Foundation, Inc. 15 Apr 2007 <http://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Edward_Heath&oldid=122985549>.

[4] "top of the pops." bbc.co.uk. 15 Apr 2007. <http://www.bbc.co.uk/totp2/>.

[5] Port Script Productions 2005. "The Dalek Song." 15 Apr 2007 <http://artistic-insanity.net/song/daleksong.html>.

[6] Vít, Martin. "Slovník.cz." 15 Apr 2007 <http://www.slovnik.cz/>.

Literature used in my thesis:

PARSONS, T. *Man and Boy*. London: HarperCollins Publishers, 2000.

PARSONS, T. *Muž a chlapec*. Praha: Metafora, spol. s.r.o. 2001

KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2003.

LEVÝ, J. *Umění překladu*. 2 vyd. Praha, 1963.

HRDLIČKA, M. *Literární překlad a komunikace*. Praha: ISV nakladatelství, 2003.

Cambridge Advanced Learner's Dictionary. Cambridge University Press, 2003.